

Revue Piešťany

Jar 2009 Spring 2009 Frühjahr 2009

Ročník XLV.

RELAX OKOLO SÍŇAVY

RECREATION AT
SÍŇAVA LAKE

ERHOLUNGSWEG
AM STAUSEE
SÍŇAVA

Peter Remiš (zľava) a Michal Urban zakladali kapelu.
Peter Remiš (on the left) and Michal Urban founded the band.
Peter Remiš (l.) und Michal Urban sind Begründer der Kapelle.

Slniečka

Štvrtstoročnica

„Slniečko“ feiert sein erstes Vierteljahrhundert

25th anniversary
of Slniečko

sein erstes
Vierteljahrhundert

Drahomíra Moretová Foto Martin Palkovič

■ Sú laureátom Ceny primátora za kultúru, nie sú profesionáli, spievajú v nárečí z piešťanského okolia a patria k najobľúbenejším piešťanským hudobným skupinám. Nahrali dve LP platne, vydali štyri CD nosiče. Najpredávanejším je album Bašavel (v rómštine to znamená majáles). Viackrát sa prezentovali v televízii vlastnými videoklipmi. Hudobníci Peter Remiš, Michal Urban, Robert Gajdošík, Ladislav Svitek, Michal Mišík venujú svojmu koníčku voľný čas už 25 rokov. Svoj prvý koncert odohrali 23. decembra 1983. Vraví sa o nich, že čím sú starší, tým sú lepší aj populárnejší. Vystupujú pod názvom Punto & Rybacé hlavy – alebo Slniečko.

■ The band members of Slniečko, winners of the Piestany Mayor's Award for Culture, are not professionals; they sing in an indigenous regional dialect, and are a local favourite. They have recorded two vinyl LPs and four CDs. Their best-selling album is Bašavel (it means May Festival in Romany language). They have had their video clips played on TV several times. The band, which has been together in various incarnations over the last quarter century, comprises founders Peter Remiš and Michal Urban, and Robert Gajdošík, Ladislav Svitek, and Michal Mišík. They performed their first concert on 23 December 1983. It is said that the older they get, the better and more popular they become. They are known as Slniečko, but alternately as Punto & Rybacé Hlavy.

■ Sie bekamen den Kulturpreis des Bürgermeisters verliehen, sind keine Profis, singen in einer für die Region von Piešťany typischen Mundart und gehören zu den beliebtesten Musikkapellen der Stadt. Bisher haben sie zwei Schallplatten und vier CDs aufgenommen. Das meist verkaufte Album ist „Bašavel“ (in der Sprache der Roma: Maifest). Mehrere Male präsentierten sie bereits ihre eigenen Videoclips. Die Musiker Peter Remiš, Michal Urban, Robert Gajdošík, Ladislav Svitek und Michal Mišík widmen ihrem Hobby seit 25 Jahren ihre gesamte Zeit. Ihr erstes Konzert gaben sie am 23. Dezember 1983. Man sagt über sie, je älter desto besser und populärer werden sie. Sie treten unter den Namen „Punto & Rybacé hlavy“ oder „Slniečko“ auf.

Revue Piešťany, ročník XLV.
 Kultúrno-spoločenský štvrťročník.
 Vydáva Mesto Piešťany.

Šéfredaktor:
 Kornel Duffek

Redakčný fotograf:
 Martin Palkovič

Redakčná rada:
 Ing. Margita Galová (predsedníčka),
 Ing. Jana Štefečková Beňáčková,
 Kornel Duffek, PhDr. Vladimír Krupa,
 Mgr. Drahomíra Moretová,
 Mgr. Jana Obertová

Spolupracovali:
 PhDr. Robert Bača,
 Ing. Jana Štefečková Beňáčková,
 Tatiana Cupanová, PhDr. Vladimír
 Krupa, PhDr. Ivan Melicherčík,
 Mgr. Drahomíra Moretová, Ing. Viktor
 Nižňanský, Mgr. Zora Petrášová,
 Mgr. Aurel Rusnák, Ing. Soňa Švecová,
 Ing. Viliam Vavro

Foto:
 Archív Kúpele Piešťany, archív BM,
 PhDr. Robert Bača, Martin Deko, Ján
 Galo, Ing. Tomáš Hudcovič, Mgr. Bruno
 Jakubec, Marián Klčo, Peter Kríštofovič,
 Lucia Kuklišová, Ludo Lenoč, Miloš
 Ottinger, Mgr. Aurel Rusnák,
 Lubomír Škornňák

Jazyková úprava:
 Kornel Duffek

Preklad nemecký jazyk:
 Olga Sulzberger

Preklad anglický jazyk:

SKYPERS
 JAZYKOVÁ ŠKOLA

This issue of Revue Piešťany
 was proofread by SKYPERS
 The School of Languages
 www.skypers.sk

Grafická úprava:
 Re Public group s.r.o., Piešťany

Tlač:
 PN print s.r.o., Piešťany

Adresa redakcie:
 Revue Piešťany, Námestie SNP č. 3
 921 45 Piešťany
 tel.: +421 33 7765301
 fax: +421 33 7765333
 mob.: +421 903 712545
 e-mail: sekretariat@piestany.sk
 Reg. č.: EV 396/08

Revue Piešťany - Jar 2009 - Spring 2009 - Frühjahr 2009

2-4

Piešťanská radnica má 80 rokov (Drahomíra Moretová)
 ■ 80th anniversary of Piešťany Town Hall
 ■ Das Rathaus von Piešťany wird 80

5

Jozef „Dodo“ Šošoka (16. 3. 1943 – 21. 11. 2008) (Kornel Duffek)

6-9

Piešťanské roky Doda Šošoku (Viktor Nižňanský)
 ■ Dodo Šošoka's Artistic Legacy in Piešťany
 ■ Dodo Šošoka und seine Jahre in Piešťany

10-13

Africká duša Doda Šošoku (Ivan Melicherčík)
 ■ The African Soul of Dodo Šošoka
 ■ Die afrikanische Seele von Dodo Šošoka

14-15

Kúpeľné info ■ Spa info ■ Heilbad Info
 (Jana Štefečková Beňáčková)

Cena za výberový proces zamestnancov
 ■ Recruitment Awards
 ■ Preis für Personalauswahlverfahren

17-19

**Významní návštevníci
 piešťanských kúpeľov - XX.** (Vladimír Krupa)
 ■ Notable Guests of Piešťany Spa - XX.
 ■ Bedeutende Besucher des Heilbades Piešťany - XX.

20-21

Premiéra rockovej opery
 (Drahomíra Moretová)
 ■ Rock Opera Premiere
 ■ Rock-Oper Premiere

22-23

Udalosti - návštevy - stretnutia
 ■ Events - Visits - Meetings
 ■ Ereignisse - Besucher - Treffen

24-26

Ultrasonografia a Piešťany – dlhoroční partneri (Jana Štefečková)
 ■ Ultrasonography and Piešťany - long-time partners
 ■ Ultrasonographie und Piešťany - ein langjähriges Gespann

27-29

Alice Pártos Bernáth zo Špeciálneho sanatória (Robert Bača)
 ■ Alice Pártos Bernáth of Special sanatorium
 ■ Alice Pártos Bernáth vom Spezialsanatorium

30-31

Sprivodca piešťanskými stromami (Soňa Švecová)
 ■ Guide to the Trees of Piešťany
 ■ Ein Naturführer zu Bäumen von Piešťany

32-35

Žaby verzus autá
 (Aurel Rusnák)
 ■ Frogs vs cars
 ■ Frösche versus Autos

36-39

Po chodníčkoch Považského Inovca **Kostolík sv. Juraja** (Vladimír Krupa)
 ■ On the Footpaths of the Považský Inovec **The Chapel of st. George**
 ■ Auf den Pfaden des Považský Inovec **Kirche des hl. Georg**

40-43

Relax okolo Slňavy
 (Viliam Vavro)
 ■ Recreation
 at Slňava Lake
 ■ Erholungsweg
 am Stausee Slňava

44-47

**Šampión vo windsurfunhu
 Patrik Pollák v Thermii**
 (Jana Štefečková Beňáčková)
 ■ Windsurfing Champion Patrik Pollák
 Visits Thermia
 ■ Windsurf-Champion Patrik Pollák
 im Thermia

48-51

S koňmi je život krajší
 (Tatiana Cupanová, Lucia Kuklišová)
 ■ Life with horses is more beautiful
 ■ Mit Pferden ist das Leben schöner

52

Finske umenie v Piešťanoch
 (Kornel Duffek)
 ■ Finnish Art in Piešťany
 ■ Finnische Kunst in Piešťany

53-56

Piešťanský paparazzo Ľudo Lenoč (Zora Petrášová)
 ■ Ľudo Lenoč, the Piešťany Papparazzo
 ■ Der „Piešťaner“ Papparazzo Ľudo Lenoč

PIEŠŤANSKÁ RADNICA MÁ 80 ROKOV

Drahomíra Moretová
Foto archív MsÚ,
archív BM, Martin Palkovič

80th ANNIVERSARY
OF PIEŠŤANY
TOWN HALL

DAS RATHAUS
VON PIEŠŤANY
WIRD 80

■ Budova piešťanského mestského úradu slávi v tomto roku 80. narodeniny. Z pôvodného sídla obecného domu, ktoré kedysi bolo v priestoroch dnešnej cirkevnej školy na Štefánikovej ulici, sa mestská radnica v roku 1929 presťahovala na Námestie SNP. To sa v minulosti volalo Námestie J. A. Komenského.

■ The building which houses the Piešťany Municipal Office is celebrating its 80th anniversary this year. The town hall was moved from its original location in the premises of what is now the church school in Štefánikova Street to SNP Square (formerly J. A. Komenský Square) in 1929.

▲ Slávnosť pri Obecnom dome na historickej fotografii (okolo roku 1935).

A celebration near Municipal House, archive photograph (circa 1935).

Eine Feier vor dem Gemeindehaus, historisches Foto (um das Jahr 1935)

■ Das Gebäude der Stadtbehörde von Piešťany feiert in diesem Jahr seinen 80. Geburtstag. Von seinem ursprünglichen Sitz, der sich früher in den Räumlichkeiten der heutigen Kirchenschule in der Štefánikova Straße befand, wechselte das Rathaus im Jahre 1929 auf den Platz des Slowakischen Nationalaufstandes (Námestie SNP), früher als „Námestie J. A. Komenského“ bekannt.

Budova dnešnej radnice je dielom architektov Jindřicha Merganca a Otmara Klimeša. Ich projekt zrealizovala miestna stavebná firma Korbalka et Wasservogel.

Táto významná udalosť je zaznamenaná aj v kronike mesta: „Dňa 2. januára 1929 sa presťahoval obecný úrad do novovystavenej budovy obecného domu, ačkoľvek stavba ešte úplne dokončená nebola. Úplne dokončená bola až v mesiaci február 1929. Oficiálne zahájenie úradovania v budove nového obecného domu stalo sa dňa 19. januára 1929 v rámci slávnostného zasadnutia obecného zastupiteľstva, za účasti všetkých miestnych úradov, korporácií a popredných činiteľov obecného verejného života.“

Obecný dom sa po čase zmenil na mestský národný výbor a po roku 1990 na dnešný mestský úrad.

Okrem názvu však budova prechádzala aj stavebnými úpravami. V priestoroch dvora bola vystavaná obradná miestnosť, ktorá bola v 90. rokoch prebudovaná na kancelárske priestory. Pred piatimi rokmi sa po oficiálnom otvorení v prízemných priestoroch sprístupnilo klientske centrum ako moderná kancelária pre poskytovanie informácií občanom i návštevníkom mesta. Piešťanské klientske centrum patrilo k prvým svojho druhu na Slovensku.

Presun kompetencií štátu na samosprávy si vyžadoval ďalšie pracovné miesta i priestory. Dnešné vedenie mesta ich našlo v úprave podkrovia, v ktorom pribudlo niekoľko ďalších kancelárií.

K najreprezentatívnejším priestorom budovy patrí zasadacia miestnosť, kde sa konajú rokovania mestskej rady, ale aj prijatia vzácnych návštev. Počas svojej 80-ročnej histórie sa do pamätných kníh návštevníkov mesta podpísali

aj takí významní hostia, ako sú prezidenti (Eduard Beneš, Michal Kováč či Rudolf Schuster), kozmonauti, veľvyslanci, monarchovia, primátori svetových miest, olympionici, umelci a mnoho ďalších osobností.

Spätný pohľad ukazuje, že otvorenie nového obecného úradu na dnešnom mieste bolo mimoriadne významnou udalosťou v dejinách mesta. Samosprávne orgány obce sa vtedy presťahovali z tzv. starých Piešťan na okraj niekdajšej kúpeľnej osady Teplica. Vzniklo tak nové centrum, ktoré sa prudko rozvíjalo, a pôvodne dve vzdialené sídelné jednotky - obec a kúpeľná osada - postupne splynuli v jedno mesto. ■

The architects of the current town hall were Jindřich Merganc and Otmar Klimeš, and it was constructed by the Korbalka and Wasservogel building company.

This significant event is recorded in the town chronicle: "The Municipal Office moved into the new Municipal House building on 2 January 1929, although construction wasn't finished until February 1929. The new Municipal House was officially opened on 19 January 1929 when a meeting of the Town Council and representatives of all local offices, corporations and leading officials of municipal public life was organised."

The Municipal House was renamed the 'National Committee' after some time and in

▼ Mestský úrad s rozkvitnutými sakurami (1999).

The Municipal Office with sakuras (Japanese flowering cherries) in blossom (1999).

Die Stadtbehörde mit blühenden japanischen Blütenkirschen (1999)

1990 renamed again as the 'Municipal Office', which still stands today.

There have been several changes not only in the name of the building but in the construction as well. A ceremonial room was built in the yard and redesigned into offices in the 1990s. The Client Centre, a modern office for providing information for citizens and visitors of the town, was opened on the ground floor five years ago. The Piešťany Client Centre was among the first of its kind in Slovakia.

The transfer of state control to local government required the expansion of office space. That is why the current representatives of the town decided to build several new offices in a renovated attic.

The conference hall is among the most representative rooms of the building, where negotiations of the Town Council are held and prominent visitors are received. Notable guests have included presidents (Eduard Beneš, Michal Kováč and Rudolf Schuster), astronauts, ambassadors, monarchs, mayors of inter-national cities, Olympic athletes, artists, etc., and they have all signed the guest book during the 80-year-existence of the Town Hall.

A retrospective look shows that the opening of the new Municipal Office in its current location was a very significant event in the history of the town, marking the time when the local authorities

moved from old Piešťany to the outskirts of the then spa settlement Teplice. Thanks to this a new centre was created, which started developing very quickly. Two parts which were originally distant - the village and the spa settlement - merged into one town. ■

Das Objekt des heutigen Rathauses ist ein Werk der Architekten Jindřich Merganec und Otmar Klimeš. Ihr Entwurf wurde von der örtlichen Baugesellschaft „Korbeka et Wasservogel“ realisiert.

Dieses bedeutende Ereignis wurde auch in der Chronik der Stadt niedergeschrieben: „Am 2. Januar 1929 zog die Gemeindebehörde in das neu errichtete Gemeindehaus, obgleich der Bau noch nicht fertig gestellt war. Vollständig beendet wurde dieser erst im Monat Februar 1929. Der offizielle Beginn der Administration im neuen Gebäude des Gemeindehauses war der 19. Januar 1929, im Rahmen einer feierlichen Tagung der Gemeindevertretung, unter Teilnahme aller örtlichen Behörden, Körperschaften und Repräsentanten des öffentlichen Lebens.“

Aus dem Gemeindehaus wurde im Laufe der Zeit der Städtische Nationalausschuss und nach dem Jahr 1990 die heutige Stadtbehörde.

Neben den Umbenennungen wurden am Gebäude auch bauliche Veränderungen vorgenommen. Im Hofbereich wurde ein Raum zu zeremoniellen Zwecken errichtet, der in den

90er Jahren in Büroräume umgebaut wurde. Vor fünf Jahren erfolgte die offizielle Eröffnung eines Kundenzentrums im Erdgeschoss. Das modern ausgestattete Büro dient als Auskunftsstelle für Einwohner und Besucher der Stadt. Das Kundenzentrum von Piešťany gehörte zu den ersten seiner Art in der Slowakei.

Die Übertragung staatlicher Kompetenzen auf die Selbstverwaltungen erforderte weitere Arbeitsplätze und -räume. Die heutige Stadtführung fand die Lösung in einem Umbau des Dachgeschosses zu weiteren Büroräumen.

Zu den repräsentativsten Räumen des Gebäudes gehört der Tagungssaal, in dem die Sitzungen des Stadtrates abgehalten und hoher Besuch empfangen wird. Während der 80-jährigen Geschichte des Rathauses haben sich in die Goldenen Bücher der Stadt viele bedeutende Besucher, darunter Präsidenten, (Eduard Beneš, Michal Kováč, Rudolf Schuster), Kosmonauten, Botschafter, Monarchen, Bürgermeister verschiedener Weltstädte, Olympiateilnehmer und Künstler eingetragen.

Ein Rückblick zeigt, dass die Eröffnung der neuen Gemeindebehörde an der heutigen Stelle ein besonders wichtiges Ereignis in der Geschichte der Stadt darstellte. Die Selbstverwaltungsorgane der Gemeinde wechselten aus dem so genannten Alten Piešťany an den Rand der früheren Kursiedlung Teplice. Dadurch entstand ein neues, sich rasch entwickelndes Zentrum. Die Gemeinde und die Kursiedlung, einst voneinander entfernte Siedlungseinheiten, vereinten sich allmählich zu einer Stadt. ■

▼ Zasadacia miestnosť je vyzdobená obrazmi piešťanských výtvarníkov. Na strope dominuje veľký luster v umeleckom slohu art deco.

The conference hall with paintings by Piešťany artists. A large art deco chandelier dominates the ceiling.

Den Tagungsraum verzieren Gemälde von bildenden Künstlern aus Piešťany. Die Decke dominiert ein großer Luster im Stil Art Deco.

JOZEF „DODO“ ŠOŠOKA

(16. 3. 1943 - 21. 11. 2008)

Kornel Duffek Foto Martin Palkovič

■ Rýchlosťou blesku sa rozšírila správa, že 21. 11. 2008 zomrel vo veku 65 rokov veľký džezmen Jozef „Dodo“ Šošoka. Posledná rozlúčka s týmto vynikajúcim umelcom, v Európe i v Amerike rešpektovaným hráčom na bicie a perkusie, sa konala za veľkej účasti verejnosti v Dome umenia 26. 11. 2008. Rozlúčili sa s ním nielen rodina, priatelia a známi, ale i predstavitelia mesta, kraja, Kúpeľov Piešťany a ďalšie osobnosti nášho verejného a kultúrneho života. Kolegovia muzikanti mu pri rakve pripravili aj malý džezový koncert. Keď za stále naliehavšieho bubnovania sa zotiahla opona javiska a smútočný obrad sa skončil, všetci vstali a dlho tlieskali. Ten potlesk bol poďakovaním, uznaním a ocenením mimoriadneho človeka, ktorý žil v našej blízkosti a v posledných rokoch sa stal najznámejším Piešťancom. Škoda len, že ten standing ovation už Dodo Šošoka nepočul...

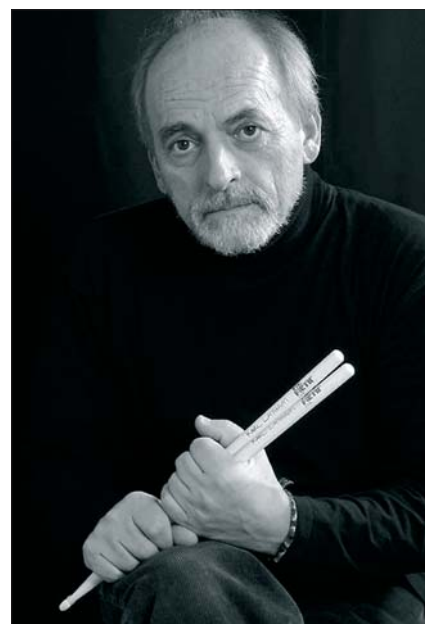
■ The news that jazz great Jozef "Dodo" Šošoka died on 21 November 2008, at the age of sixty-five, spread like lightning. The memorial service for this world-renowned percussionist, which took place at the House of Arts on 26 November 2008, was attended by a large crowd of mourners. Not only family, friends and acquaintances, but also representatives of the town, county, Piešťany Spa and other personalities of our public and cultural life bade him farewell. His colleagues - musicians - prepared a short jazz concert by his coffin. As the drumbeat increased to a crescendo, the curtains came down and the funeral ceremony was over. Everybody stood up and clapped for a long time. The applause was an expression of gratitude, acknowledgement and esteem for the extraordinary man who lived among us and had become the most famous citizen of Piešťany in recent years. It is a pity that Dodo Šošoka could not witness his standing ovation.

■ Blitzartig verbreitete sich die Nachricht vom Tode des großen Jazzmusikers Jozef „Dodo“ Šošoka. Er starb am 21. 11. 2008 im Alter von 65 Jahren. Die Abschiedsfeier für diesen hervorragenden Künstler und einen in Europa und den USA anerkannten Schlagzeuger fand unter großer öffentlicher Teilnahme am 26. 11. 2008 im Haus der Kunst statt. Ein letztes Lebewohl sagten neben Dodos Familie und seinen Freunden auch Vertreter der Stadt und Region, des Heilbades Piešťany sowie weitere Persönlichkeiten des öffentlichen Lebens. Am Sarg ertönten Jazzmelodien - ein letzter Gruß seiner Musikerkollegen. Als unter den immer schneller werdenden Trommelschlägen der Vorhang der Bühne zuging und die Trauerzeremonie zu Ende war, standen alle Anwesenden auf und applaudierten lange. Mit diesem Beifall bedankten sie sich und würdigten einen außergewöhnlichen Menschen, der in unserer Nähe lebte und in den letzten Jahren zum bekanntesten „Piešťaner“ wurde. Schade nur, dass Dodo Šošoka die Standing Ovations nicht mehr hören konnte...

Jozef „Dodo“ Šošoka počas svojho viac ako 40-ročného umeleckého pôsobenia precestoval takmer celý svet. Hral v nespočetných mestách, mestečkách a dedinách. Jeho hudobnú genialitu mali možnosť niekoľkokrát vidieť a počuť aj Piešťany, či už v Dome umenia, alebo v niekdajšom džezovom klube Grand Caffè. Vždy sa sem rád vracal, pretože veril, že džez a Piešťany patria nerozlučne k sebe. Jeho návštevy v Piešťanoch sa mu stali osudné, a keď spoznal svoju budúcu manželku Ivetu, rozhodol sa v Piešťanoch usadiť. Spolu začali realizovať svoj veľký a náročný projekt. Založili Art Jazz Gallery, ktorý nie je jedinečný iba na Slovensku, ale na základe výpovedí jeho mnohých zahraničných návštevníkov atmosféra tohto zariadenia a kvalita hudby v ňom spĺňa svetové kritériá. Art Jazz Gallery nám závidia návštevníci a fanúšikovia džezu z mnohých slovenských a zahraničných miest. Jeho otvorenie na Silvestra 1999 bolo nielen splneným snom Doda a Ivety, ale aj veľká výhra pre Piešťany.

Jozef „Dodo“ Šošoka travelled almost the whole world and played in countless cities, towns and villages during his more than 40 years of artistic work. But no matter how far he roamed, he always returned to Piešťany, playing in the House of Arts or in the former jazz club Grand Caffè. He always liked to come back here because he believed that jazz and Piešťany were inseparable. His visits here became fortuitous when he met his future wife Iveta, upon which he decided to settle in Piešťany. The couple embarked on a great and momentous project, the founding of the Art Jazz Gallery. Its atmosphere and high standard of music established it as a unique institution in Slovakia, and according to numerous foreign visitors, a world-class club. The Art Jazz Gallery put Piešťany on the global jazz map, and made our town the envy of jazz lovers around the country and the world. Its opening on New Year's Eve of 1999 was not only a pivotal milestone for Dodo and Iveta but for Piešťany as well.

Jozef „Dodo“ Šošoka bereiste während seines mehr als 40-jährigen künstlerischen Wirkens fast die gesamte Welt. Er spielte in unzähligen Städten, Städtchen und Dörfern. Seine musikalische Größe gab er einige Male auch in der Stadt Piešťany, im Haus der Kunst oder im damaligen „Jazzclub Grand Café“, zum Besten. Dodo kehrte immer gern hierher zurück, denn er war überzeugt, dass Jazz und Piešťany unzertrennlich zusammen gehören. Seine Besuche in dieser Stadt bestimmten sein weiteres Schicksal. Nachdem er seine künftige Frau Iveta kennenlernte, beschloss er, in Piešťany zu bleiben. Zusammen begannen sie ein großes und anspruchsvolles Projekt zu realisieren. Sie gründeten das Restaurant und Musik-Cafè „Art Jazz Gallery“, das nicht nur in der Slowakei einmalig ist, sondern dessen Atmosphäre sowie die Qualität der gebotenen Musik, laut Äußerungen zahlreicher ausländischer Besucher, internationale Kriterien erfüllt. Um das „Art Jazz Gallery“ beneiden uns Besucher und Jazzliebhaber aus vielen slowakischen und ausländischen Städten. Seine Eröffnung am Silvestertag 1999 war demzufolge nicht nur die Erfüllung eines gemeinsamen Traumes von Dodo und Iveta, sondern auch ein großer Gewinn für Piešťany.

PIEŠŤANSKÉ ROKY DODA ŠOŠOKU

Dodo Šošoka's Artistic Legacy in Piešťany

Dodo Šošoka und seine Jahre in Piešťany

Viktor Nižňanský Foto Tomáš Hudcovič, Martin Palkovič, Ľudo Lenoch

Dodov neuveriteľne široký hudobný záber, kontakty na stovky skvelých džezových hudobníkov umožnili počuť a zblízka vidieť desiatky hviezd slovenského a svetového džezu. Pravidelné džezové piatky sa stali v Piešťanoch „povinným sviatkom“.

Jeho vitalita a ochota vždy vytvorí nový projekt, novú džezovú formáciu pre konkrétne podujatie, pre konkrétnu udalosť, často za honorár, ktorý dnes berú

sa aj podmienky pre organizovanie celoročného projektu, ktorý dostal názov „International Jazz Piešťany“. Práve Dodo ako osoba, ako garant projektu, a tiež ako jeho hudobný dramaturg, bol jedným z dôvodov, pre ktorý súkromné osoby, firmy, banka, ale aj Ministerstvo kultúry SR, International Visegrad Fund a Mesto Piešťany pomohli realizovať už štyri ročníky tohto džezového festivalu. V roku 2008 pozostával zo štyridsiatich koncertov.

Dodo Šošoka za tých deväť rokov, čo v Piešťanoch žil a pôsobil, stihol za sebou zanechať hlbokú stopu. A hoci ho už fyzicky nezažijeme, jeho umelecký odkaz

His unflagging vitality and perpetual willingness to create new projects, new jazz formations for particular events, often for the money that jazz beginners ask for nowadays, was unbelievable. It was enough to say what the theme and event was and Dodo was almost immediately able to find some soloists somewhere in the world who were associated with and interested in that theme and genre; and who were willing to come and play, mainly because they knew Dodo and his life philosophy.

The early years of the club were not at all easy, as jazz wasn't a very popular

džezoví začiatčníci, bola priam neuveriteľná. Stačilo povedať tému, udalosť a Dodo vedel takmer okamžite nájsť vo svete sólistov, ktorí sa danej téme už venovali a boli ochotní prísť a hrať. Najmä preto, že poznali Doda a jeho životnú filozofiu.

Prvé roky neboli pre džez ako menšinový hudobný žáner, ale aj pre prevádzku špecifického džezového podniku, vôbec jednoduché. Podpora zo strany mesta nebola spočiatku veľká. Situácia sa však postupne menila. O zásadnej zmene vzťahu nového domova k Dodovi svedčí udelenie ocenenia „Kultúrna osobnosť mesta Piešťany“, ktoré dostal za rok 2005. Vytvorili

by sme mali ďalej rozvíjať. Džez, ktorý tu na vysokej umeleckej úrovni udomácnil, by sa mal stať súčasťou kultúrneho dedičstva nášho mesta. ■

Dodo's unbelievably wide variety of musical knowledge and association with hundreds of great jazz musicians enabled his patrons to experience countless Slovak and international jazz performances up close. Regular jazz Fridays became "a compulsory holiday" in Piešťany.

▲ Dodo Šošoka so svojím synom, režisérom Petrom Gáborom.
Dodo Šošoka with his son - director Peter Gábor.
Dodo Šošoka mit seinem Sohn, dem Regisseur Peter Gábor

genre locally. There wasn't much support from the town in the beginning, but gradually, over time, the situation changed. The Cultural Personality of the Town Award which Dodo received in 2005 was a milestone representing a crucial change in his relationship with Piešťany. The opportunity opened up to organise a year-round project, the Piešťany International Jazz Festival. Dodo's role as guarantor and music

adviser on the project was one of the reasons why individuals, companies, banks, the Slovak Ministry of Culture, the International Visegrad Fund and the town of Piešťany cooperated to organise four years of this jazz festival. There were 40 concerts in 2008.

Without a doubt, Dodo managed to make his mark during the nine years he lived and worked in Piešťany. Although we cannot meet him again, we should spread his artistic message by ensuring that the high artistic standard of jazz which he established here remains a part of the cultural heritage of our town. ■

auf Antrieb weltweit Solisten zu finden, die sich dem genannten Thema widmeten und darüber hinaus auch bereit waren zu kommen und zu spielen. Vor allem deshalb, weil sie Dodo und seine Lebensphilosophie kannten.

Die ersten Jahre waren für die wenig präferierte Jazzmusik und damit auch für das Betreiben eines speziellen, auf Jazz ausgerichteten Unternehmens, alles andere als einfach. Die Unterstützung der Stadt hielt sich am Anfang sehr in Grenzen. Die Situation änderte sich jedoch allmählich. Welch eine grundlegende Wandlung das Verhältnis

Jazzfestival zu veranstalten. Im Jahre 2008 fanden in seinem Rahmen 40 Konzerte statt.

Während der neun Jahre, die er in Piešťany lebte, konnte Dodo Šošoka eine bleibende Spur hinterlassen. Und obwohl wir ihn physisch nicht mehr erleben werden, sollten wir sein künstlerisches Vermächtnis fortführen. Jazz, der auf einem hohen künstlerischen Niveau in unserer Stadt heimisch wurde, soll zum Bestandteil ihres Kulturerbes werden. ■

Dodos unglaubliche musikalische Reichweite und seine Kontakte mit hunderten hervorragenden Jazzmusikern machten es möglich, dutzende Stars der slowakischen und internationalen Jazzszene live zu sehen und zu hören. Regelmäßige Jazz-Freitage wurden in Piešťany zu „Pflichtfeiertagen“.

Seine Vitalität und Bereitschaft, immer ein neues Projekt oder eine neue Jazz-Performance für einen bestimmten Anlass zu erschaffen - oft gegen ein Honorar, mit dem sich heute nur Jazz-Anfänger zufrieden geben würden - waren schlicht unglaublich. Es genügte das Thema oder den Anlass zu nennen und Dodo wusste

seiner neuen Heimatstadt zu Dodo nahm, zeigt die Auszeichnung „Kultur-Persönlichkeit der Stadt Piešťany“, die er für das Jahr 2005 erhielt. Darüber hinaus wurden Voraussetzungen für die Organisation eines ganzjährigen Projektes mit der Bezeichnung „International Jazz Piešťany“ geschaffen. Und gerade Dodo als Person, als Garant für das Projekt und als dessen Musikdramaturg war einer der Gründe, warum Privatpersonen, Unternehmen, Banken, aber auch das Kultusministerium der Slowakei, der Internationale Visegrad-Fonds und die Stadt Piešťany inzwischen zum vierten Mal halfen, dieses

▲ Art Jazz Gallery sa stala vyhľadávaným miestom umelcov. Na obrázku Dodo Šošoka s herečkou Emíliou Vášáryovou a manželkou Ivetou.

The Art Jazz Gallery became a favorite hangout for artists. Here is Dodo Šošoka with his wife Iveta and actress Emília Vášáryová.

Dodo Šošoka mit seiner Ehefrau Iveta und der Schauspielerin Emília Vášáryová

Dodo Šošoka na vernisáži afrického umenia zo zbierky Ivana Melicherčika v Piešťanoch (2001).

Dodo Šošoka at the exhibition of African art from the collection of Ivan Melicherčík in Piešťany (2001).

Dodo Šošoka bei der Vernissage afrikanischer Kunst aus der Sammlung von Ivan Melicherčík in Piešťany (2001)

AFRICKÁ DUŠA DODA ŠOŠOKU

The African Soul of Dodo Šošoka

Die afrikanische Seele von
Dodo Šošoka

Ivan Melicherčík Foto archív autora, Martin Deko, Tomáš Palkovič

Slovenská hudobná scéna prišla o famózneho solitéra, pretože nenapodobiteľný Dodo Šošoka ním nesporne bol. Zomrel len tri mesiace po tom, ako pri otvorení výstavy Maska ako katedrála, výberu z mojej zbierky afrického umenia, zahral skladbu Pocta Afrike, ktorú zložil pre túto vernisáž. Bol nádherný snečný septembrový deň a doslova pod bralom hradu Devín sa rozliehali skladby komponované alchymistom. Keď dohral, bol celý spotený, ako zakaždým, keď koncert, náročný aj na pohyb, skončil. Nikto z tých troch stoviek hostí ani len netušil, že toto vystúpenie, bude jeho posledným. Zákerná choroba ten deň akoby ustúpila, Dodova tvár prezrádzala radosť a uspokojenie. Všetci sme sa tešili s ním.

The Slovak music scene has lost a wonderful personality, the inimitable Dodo Šošoka. He died only three months after playing his composition Honouring Africa during the opening of the exhibition The Mask as Cathedral, a selection of my collection of African art; he had composed the piece especially for this show. It was a beautiful sunny September day, and literally under the rock of Devín castle, that these compositions composed by an alchemist were heard. When he finished playing he was perspiring heavily, as he always was after his very physically taxing concerts. None of the three hundred guests could have guessed that this performance would be his last one. As if the deadly disease had subsided that day, Dodo's face showed pleasure and satisfaction, and we all shared in his happiness with him.

Die slowakische Musikszene beklagt den Verlust eines Ausnahmemusikers, welchen der unnachahmliche Dodo Šošoka zweifelsohne darstellte. Er starb nur drei Monate nachdem er bei der Eröffnung der Ausstellung „Maska ako katedrála“, mit ausgewählten Exponaten aus meiner Sammlung afrikanischer Kunst, das Musikstück „Pocta Afrike“ (Zu Ehren von Afrika) spielte, das er eigens für diese Vernissage komponierte. Es war ein wunderschöner, sonniger Septembertag und buchstäblich unter dem Felsen der Burg Devín erklangen Melodien, verfasst von einem „Alchemisten der Töne“. Nach seinem Auftritt war er ganz verschwitzt, wie immer, wenn ein Konzert, das auch körperlich anstrengend war, zu Ende ging. Niemand unter den dreihundert anwesenden Gästen ahnte damals, dass diese Performance seine letzte sein würde. Die tückische Krankheit schien an diesem Tag gewichen zu sein, das Gesicht von Dodo strahlte Freude und Zufriedenheit aus. Wir alle freuten uns mit ihm.

S Dodom Šošokom sme vyrástli ako vrstovníci v Komárne na rovnakej ulici. Boli sme priateľmi od chlapčenských čias a bola to spoločná posadnutosť Afrikou, čo naše kamarátstvo umocňovala. Veď jeho hudobný štýl a prednes bol v mnohom inšpirovaný práve africkými rytmami. Hral mi na všetkých piatich výstavách mojej zbierky afrického umenia a v spoločnosti rituálnych masiek a sóch sa aj jeho koncerty stávali rituálom.

V lete v roku 2001 som mal zbierku kmeňového umenia inštalovanú v Piešťanoch naraz v troch miestnych galériách. Dodo najprv zahral na bubnoch pri jej otvorení v Balneologickom múzeu, potom hostia prešli do výstavných priestorov MM Gallery v piešťanskom parku a napokon sa usadili v Dodovom „hlavnom stane“ v Art Jazz Gallery na Winterovej ulici. A tam to Dodo na svojich bubnoch a perkusiách roztočil naplno. Pamätám si, že pri takmer hodinovom koncerte prišiel o šesť drevených bubnovacích paličiek. Mnohí na túto „turistickú“ vernisáž v tropickej horúčave hodnej tejto výstavy spomínajú dodnes.

Avšak Dodo Šošoka prišiel aj počas januárovej snehovej kalamity v roku 2002 do Dolného Kubína, aby zahral pri otvorení výstavy Symboly čiernej Afriky. „Dal som Ti slovo, Ivan. Prišiel by som, aj keby padali sekery“, povedal mi. Keď sa barokovými priestormi Oravskej galérie niesli jeho magické melódie, zvuky, akoby vychádzajúce z útrobov afrického pralesa, všetci okamžite zabudli na bielu pohromu za oknami a v duchu sa ponorili do víru kmeňového ceremonálu.

Jeho hudba vždy dávala vernisážam afrického umenia neopakovateľnú atmosféru, ovzdušie nabíjal zvláštnou energiou, ktorá sa miešala so signálmi vyžarujúcich zo záhadných masiek a sóch. Dodo bol skutočným šamanom mojej zbierky, dával jej punc autentičnosti, dodával jej strhujúci zvukový rozmer, ktorým ju oživoval. Žiadna ďalšia výstava už nebude. Jeho odchodom sa duša z mojej zbierky vytratila.

Pri pohrebe som k Dodovej rakve položil namiesto kytice symbolicky starú drevenú africkú sochu z Konga. Bol to posledný pozdrav odo mňa a vlastne aj od jeho milovanej Afriky. Posledný skromný hold veľkému mágovi džezu a rytmov čierneho kontinentu. Piešťanskému šamanovi s africkou dušou. ■

◀ Dodo Šošoka s Ivanom Melicherčíkom v Galérii inšitného umenia SNG v Pezínku (2005). Napriek zranenej ruke prišiel Dodo otvoriť výstavu „Mýty a rituály“ starému kamarátovi.

Dodo Šošoka with Ivan Melicherčík in the Gallery of Ingenious Art of the Slovak National Gallery in Pezinok (2005). Despite an injured arm, Dodo came to open the exhibition The Myths and Rituals for his old friend.

Dodo Šošoka mit Ivan Melicherčík in der Galerie der naiven Kunst der Slowakischen Nationalgalerie (SNG) in Pezinok (2005). Trotz verletzter Hand kam Dodo, um die Ausstellung „Mýty a rituály“ (Mythen und Rituale) seines alten Freundes zu eröffnen.

I grew up in the same street as Dodo Šošoka in Komárno; we were the same age. We were friends from childhood times, and it was our shared passion for Africa that intensified our friendship. His music style and rendition were in many ways inspired by African rhythms. He played for all of my exhibitions of my collection of African art, and his concerts became rituals themselves in the company of ritual masks and sculptures.

In the summer of 2001, I had a collection of tribal art installed in Piešťany in three local galleries at the same time. First, Dodo played the drums during the opening at the Balneological Museum, then the guests went on to the exhibition room of the MM Gallery in Piešťany Park, and finally they ended up at Dodo's "headquarters" in the Art Jazz Gallery in Winter Street. There Dodo fully showed his talent for playing the drums and other percussion instruments. I remember that he

▼ Posledný pozdrav od autora v podobe afríkkej sochy z Konga.

The last goodbye, in the form of an African sculpture from the Congo.

Letzter Gruß in Gestalt einer afrikanischen Statue aus Kongo

"destroyed" six wooden drum sticks during the almost one-hour concert. Many people still vividly remember this performance in tropical heat, such a fitting compliment to the exhibition.

Dodo Šošoka travelled to Dolný Kubín during the catastrophic snow storm of January 2002 so that he could play during the opening of the exhibition The Symbols of Black Africa. "I gave you my word, Ivan. I would come even if axes were falling from heaven," he told me. When his magic melodies and sounds, as if coming from the African primeval forest, started to fill the baroque building of Oravská Gallery, everyone forgot immediately about the white storm behind the windows and became immersed in a tribal ceremony.

His music always gave unrepeatable atmosphere to the displays of African art; he filled the surroundings with magic energy which intermingled with the aura of the mysterious masks and sculptures. Dodo was the real wizard behind my collection; he gave it authenticity and illumination, an electrifying sound dimension. There will be no more exhibitions. The soul of my collection disappeared with his leaving.

During the funeral I symbolically put an old wooden African sculpture from Congo, instead of a bouquet, on Dodo's coffin. It was the last goodbye from me and actually from his beloved Africa as well. The last humble

▲ Na vernisáži výstavy Symboly čiernej Afriky v Oravskej galérii v Dolnom Kubíne (2002).

At the exhibition The Symbols of Black Africa in Oravská gallery in Dolný Kubín (2002).

Während der Vernissage der Ausstellung „Symboly čiernej Afriky“ in der „Oravská galéria“ in Dolný Kubín (2002)

tribute to the great magician of jazz and rhythms of the black continent. To the Piešťany wizard with an African soul. ■

Wir wuchsen mit Dodo Šošoka als Gleichaltrige in derselben Straße in Komárno auf. Seit unseren Kindertagen waren wir Freunde und es war die geteilte Leidenschaft für Afrika, die unsere Freundschaft stärkte. Denn auch seine musikalische Ausdrucksweise und sein Stil waren in vielerlei Hinsicht gerade durch afrikanische Rhythmen inspiriert. Dodo spielte bei allen fünf Ausstellungen meiner Sammlung afrikanischer Kunst und in der Gesellschaft ritueller Masken und Statuen wurden auch seine Konzerte zu Ritualen.

Im Sommer 2001 stellte ich meine Stammeskunst-Sammlung gleichzeitig in drei Galerien in Piešťany aus. Zuerst spielte Dodo Trommeln bei ihrer Eröffnung im Balneologischen Museum, dann wechselten die Gäste in die Ausstellungsräume der „MM Gallery“ im Stadtpark von Piešťany, um schließlich in Dodos „Hauptzelt“ im „Art Jazz

Gallery“ in der Winterova Straße, Platz zu nehmen. Und dort brachte Dodo seine Trommeln und Perkussionen zum Beben. Ich kann mich erinnern, dass er während des knapp einstündigen Konzertes sechs seiner Schlagstöcke aus Holz wechseln musste. Viele erinnern sich heute noch an diese Vernissage mit „touristischer Einlage“ in einer tropischen, diesem Event gebührenden Hitze.

Dodo Šošoka kam jedoch auch während einer Schneekalamität im Januar 2002 nach Dolný Kubín, um dort bei der Eröffnung der Ausstellung „Symboly čiernej Afriky“ (Symbole des schwarzen Afrika) zu spielen. „Ich habe dir mein Wort gegeben, Ivan. Und wenn es Äxte gehagelt hätte, ich wäre gekommen“, sagte er zu mir. Als dann in den barocken Räumen der „Oravská galéria“ seine magischen Melodien ertönten, Klänge die aus dem tiefsten Inneren des afrikanischen Urwaldes zu kommen schienen, vergaßen sogleich alle das weiße Unheil hinter den Fensterscheiben und tauchten im Geiste in den Trubel einer Stammeszeremonie ein.

Seine Musik verlieh den Vernissagen der afrikanischen Kunst immer eine unvergleichliche Atmosphäre, voller einzigartiger Energie, die mit der geheimnisvollen Ausstrahlung der

Masken und Statuen verschmolz. Dodo war ein wahrer Schamane meiner Sammlung, er verlieh ihr das Siegel der Authentizität und eine mitreißende Klangdimension, die sie belebte. Es wird keine weitere Ausstellung geben. Mit ihm ging auch die Seele meiner Sammlung verloren.

Bei der Beerdigung legte ich anstatt eines Blumenstraußes zu Dodos Sarg symbolisch eine alte afrikanische

Holzstatue aus Kongo nieder. Es war ein letzter Gruß von mir und eigentlich auch von seinem geliebten Afrika. Eine letzte, bescheidene Würdigung eines großen Magiers der Jazzmusik und der Rhythmen des schwarzen Kontinents. Eines in Piešťany lebenden Schamanen mit afrikanischer Seele. ■

▼ Fotografie z posledného vystúpenia Doda Šošoka na vernisáži afrického umenia 11. 09. 2008 v Devine. ▶

The photographs from the last performance of Dodo Šošoka at the African art opening night, 11 September 2008 in Devín.

Fotografien vom letzten Auftritt Dodo Šošokas auf der Vernissage der afrikanischen Kunst am 11. 09. 2008 in Devín

Cena za výberový proces zamestnancov

■ V novembri 2008 si najlepšie personálne agentúry, spoločnosti, konzultanti a personalisti – recruiteri - prevzali v Bratislave prestížne ocenenia za najlepšie výberové procesy pracovníkov na Slovensku s výstižným názvom Recruit Rank Awards 2008. Medzi nominovanými boli slovenské i zahraničné agentúry, ako aj spoločnosti z rôznych oblastí pôsobenia - od finančníctva až po hotelierstvo. O umiestnení nerozhodovalo meno a veľkosť spoločnosti, ale to, aký prístup má spoločnosť k uchádzačom o prácu. Zoznam nominovaných bol zostavený podľa údajov zo služby www.recruitrank.sk, ktorá prináša rebríček personálnych agentúr a spoločností s najlepšimi výberovými procesmi na Slovensku. Služba funguje už dva roky a uchádzačom o prácu umožňuje anonymne hodnotiť kvalitu výberových procesov. Prostredníctvom tejto služby hodnotilo výberové procesy takmer 13 tisíc uchádzačov o prácu, ktorí reagovali na ponuku na stránke www.profesia.sk. Na základe udelených bodov od uchádzačov o prácu získali Slovenské liečebné kúpele Piešťany hneď dve ocenenia – 1. miesto v kategórii najlepší výberový proces vo firme a 2. miesto v kategórii recruiter - personalista, ktorý získala Iveta Miškovicová. ■

▲ Ladislav Kiss (vpravo), personálny riaditeľ Slovenských liečebných kúpeľov Piešťany, pri preberaní ceny. Organizátorom súťaže bol portál Profesia.

Ladislav Kiss (right), human resource manager of the Health Spa Piešťany, at award ceremony. The web site www.profesia.sk was the event organizer.

Ladislav Kiss (r.), Personalleiter des Slowakischen Heilbades Piešťany bei der Übernahme des Preises. Der Wettbewerb wurde von dem Portal „Profesia“ organisiert.

Recruitment Awards

■ In November 2008 the best recruitment agencies, companies, consultants and human resource managers in Slovakia met in Bratislava for the 2008 Recruit Rank Awards, which was organized by Profesia. Among the nominees were Slovak and foreign recruitment agencies, as well as companies from various spheres of activity – from the financial world to the catering industry. The size, status and reputation of the companies weren't the decisive factors in the ranking process, but rather the approach employed in the recruitment procedure. The list of nominees was based on data compiled by www.recruitrank.sk, which ranks Slovak personnel agencies and recruitment companies. The service has been in operation for two years, and it enables job finders to evaluate the quality of selection processes on offer. Some 13,000 job candidates who responded to offers on the www.profesia.sk site evaluated the selection processes by means of the Recruit Rank service. Based on the points awarded by job applicants, the Health Spa Piešťany received two awards - 1st place in the category of best company selection process, and 2nd place in the recruitment/personnel professional category, which was granted to Iveta Miškovicová. ■

Preis für Personalauswahlverfahren

Im November 2008 nahmen in Bratislava die besten, im Bereich Personaldienstleistungen tätigen Agenturen und Gesellschaften sowie Konsultanten und Personal-manager-Recruiter, die renommierten „Recruit Rank Awards 2008“, für die besten Personalauswahlverfahren in der Slowakei, entgegen. Unter den Nominierten befanden sich sowohl slowakische als auch ausländische Agenturen sowie Gesellschaften aus verschiedenen Wirkungsbereichen - von Finanz- bis zum Hotelwesen. Für die Platzierung waren weder der Name noch die Größe des Unternehmens entscheidend, sondern allein die Herangehensweise bei der Auswahl der Bewerber. Die Liste der Nominierten wurde nach

Angaben des Internetdienstes www.recruitrank.sk zusammengestellt, der eine Rangliste der slowakischen Personalvermittlungen anhand der Auswahlverfahren führt. Dieser Dienst wurde vor zwei Jahren ins Leben gerufen und bietet den Bewerbern eine Möglichkeit, die Qualität der Auswahlverfahren anonym zu bewerten. Bisher gaben auf diese Weise knapp 13 tausend Bewerber, die auf ein Angebot der Webseite www.profesia.sk reagierten, ihre Bewertung der Auswahlverfahren ab. Auf Grundlage der vergebenen Punkte seitens der Bewerber, erhielt das Slowakische Heilbad Piešťany gleich zwei Auszeichnungen – für den 1. Platz in der Kategorie „Bestes Auswahlverfahren in einem Unternehmen“ und für den 2. Platz in der Kategorie „Recruiter - Personalmanager, die an Iveta Mišková ging.“

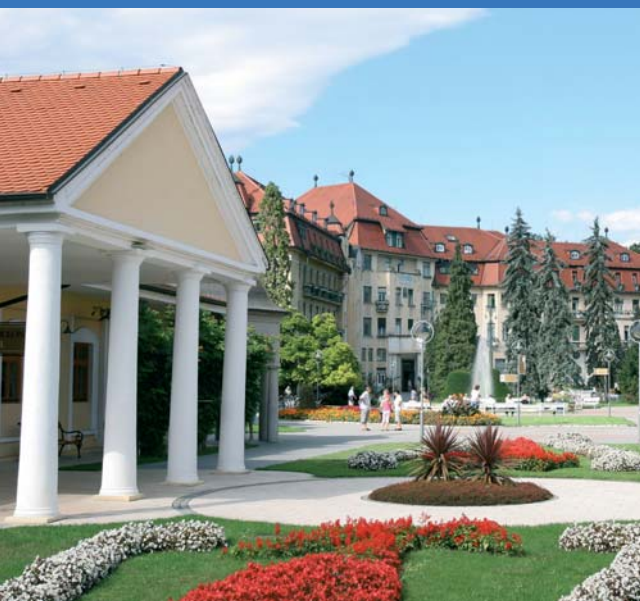

Najstarším a zároveň i najpôvabnejším kúpeľným komplexom v Piešťanoch sú Napoleonské kúpele. Ich prvá časť bola dokončená v roku 1822. Svoju dnešnú podobu získali v polovici 19. storočia.

The oldest and at the same time the most gracious Piešťany spa complex is Napoleon Spa. Its first part was finished in 1822. It was redesigned in the middle of 19th century.

Der älteste und gleichzeitig schönste Kurkomplex in Piešťany ist das Napoleonbad. Sein erster Teil wurde 1822 fertig gestellt. Seine heutige Gestalt erhielt es in der 1. Hälfte des 19. Jh.

Jarný relax v Kúpeľoch Piešťany

Načerpajte energiu v Piešťanských kúpeľoch a využite fantastickú ponuku na jarnú regeneráciu.

Vychutnajte si krásu Kúpeľného ostrova počas najkrajšieho ročného obdobia v Piešťanoch!

od 162 EUR (4 480,40 Sk) / osoba / 4 noci
29. 3. - 2. 5. 2009

4 x ubytovanie, 4 x polpenzia, vstupná lekárska konzultácia, 1 relaxačná procedúra denne, voľný vstup do bazéna, fitness centra a na skupinové cvičenia

+ Špeciálny bonus:

osobný tréner vo fitness centre - konzultácia s profesionálnym fitness-trénerom a denne 60 min. tréning pod jeho dohľadom, 1 x solná jaskyňa, koktail na privítanie, ovocná misa a fľaša vína vo Vašej izbe

Minimálna dĺžka pobytu je 4 noci.

Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 Sk

Pre klientov so zákonným zdravotným poistením

v zmluvnej zdravotnej poisťovni SR a ČR platí zľava do 20 %.

Spring Regeneration in Spa Piešťany

Recharge yourself in Spa Piešťany by taking advantage of our fantastic offer for spring regeneration. Enjoy the beauty of Spa Island in the most beautiful period of the year!

from 162 EUR / person / 4 nights
29. 3. - 2. 5. 2009

4 nights, 4 x half board, initial consultation with a physician, relaxation programme including 1 treatment per day, free entrance to the swimming pool, fitness centre and group exercise

+ Bonus services

Personal trainer in the fitness centre - consultation with a professional trainer and daily 60 min. training under trainers supervision, salt cave with mirror pool once per stay, welcome cocktail, fruit basket and bottle of wine in your room

This offer is valid upon availability!

Minimum length of stay is 4 nights.

Frühlingserwachen im Heilbad Piešťany

Tanken Sie neue Energie im Heilbad Piešťany und nutzen Sie unser fantastisches Angebot für einen Frühlingsurlaub! Genießen Sie die Einzigartigkeit unserer Kurinsel in der schönsten Zeit des Jahres!

ab 162 EUR / Person / 4 Nächte
29. 3. - 2. 5. 2009

4 Übernachtungen, 4 x Halbpension, Ärztliche Eingangsuntersuchung, das Relax-Programm beinhaltet 1 Anwendung pro Tag, Freier Zutritt zum Schwimmbad, Fitnesszentrum und Gruppenübungen

+ als kleine Aufmerksamkeit

Personal Trainer im Fitnesszentrum - Konsultation mit einem professionellen Trainer und täglich 60 min. Training nach Anleitung des Trainers, Salzhöhle mit Spiegelbad - 1 x pro Aufenthalt, Begrüßungscocktail, Obstkorb und eine Flasche Wein auf Ihrem Zimmer

Dieses Angebot ist gültig nach Verfügbarkeit.

Mindest-Aufenthaltsdauer - 4 Übernachtungen.

Prominent Visitors of Piešťany Spa - XX. Bedeutende Besucher des Heilbades Piešťany - XX

Ani v druhej polovici 70. rokov 20. storočia neútlchol stavebný ruch v piešťanských kúpeľoch. Pokračovala výstavba ďalších objektov Balnea centra. Dňa 31. augusta 1977 schválila vláda vtedajšej Slovenskej socialistickej republiky výstavbu 500-lôžkového liečebného ústavu Balnea Esplanade a vybudovanie kultúrno-spoločenského centra. Začiatkom roku 1976 sa uskutočnili čiastkové rekonštrukčné práce v liečebnom dome Slovan a začalo sa uvažovať aj o jeho generálnej oprave.

In the second half of the 1970s, new buildings were constructed in Piešťany Spa. On August 31, 1977, the government of the then Slovak Socialist Republic approved the construction of a 500-bed medical institution, the Balnea Esplanade and Cultural and Social Centre. At the beginning of 1976, partial renovation of the Hotel Slovan was carried out, and a general overhaul was considered as well.

Auch in der zweiten Hälfte der 70er Jahre des 20. Jahrhunderts kam der bauliche Boom im Heilbad Piešťany nicht zum Stillstand. Fortgesetzt wurde die Errichtung weiterer Objekte des Balnea Zentrums. Am 31. August 1977 genehmigte die Regierung der damaligen Slowakischen Sozialistischen Republik den Bau der Therapie-Einrichtung Balnea Esplanade mit 500 Betten sowie das Erbauen eines Kulturgesellschaftlichen Zentrums. Anfang des Jahres 1976 wurde eine teilweise Renovierung des Kurhauses Slovan vorgenommen und auch seine Generalüberholung in Erwägung gezogen.

V Ý Z N A M N Í N Á V Š T E V N Í C I P I E Š Ť A N S K Ý C H K Ú P E Ľ O V - X X .

Vladimír Krupa Reprofoto Eva Drobná

▲ Rakúsky spolkový kancelár Bruno Kreisky s manželkou Verou, ktorá sa liečila v Piešťanoch v roku 1978.
Austrian Federal Chancellor Bruno Kreisky, with his wife Vera who took the treatment in Piešťany in 1978.
Der österreichische Bundeskanzler Bruno Kreisky mit seiner Frau Vera, die sich 1978 in Piešťany behandeln ließ

Väčšina pacientov sa grupovala z domáceho obyvateľstva bývalého Československa, časť prichádzala zo socialistických krajín. Zo západnej Európy tu mali najväčšie zastúpenie kúpeľní hostia z Rakúska, Spolkovej republiky Nemecko, Švédska, Švajčiarska. Piešťanské kúpele prostredníctvom rôznych organizovaných návštev propagovali kvalitnú lekársku starostlivosť, nové liečebné metódy, výbornú úroveň ubytovania a dávnu tradíciu tunajšieho kúpeľníctva. V decembri 1975 navštívila kúpele študijná delegácia juhoslovanských odborov pod vedením prof. S. Tašova, v októbri 1977 sem zavítali odboroví funkcionári z Indie a Srí Lanky, v apríli 1978 lekári z Veľkej Británie, potom skupiny lekárov z Kanady a Islandu (október 1979) a mnohí iní.

Nechýbali ani kontakty na arabské krajiny. Kúpele navštívila napríklad sýrska delegácia strany BASS (14. 12. 1975), delegácia vedená Modami Chijádím - ministrom zdravotníctva Sýrskej arabskej republiky (máj 1976), vedúca lekárka rehabilitačného oddelenia nemocnice Al-

Sabah v Kuvajte Muvira Al-Qatami (september 1976), ďalej kuvajtský minister zdravotníctva Dr. Abdul Rahman Al Awadhi (25. - 29. 6. 1978) a štátny minister Kuvajtu Abdul Aziz Hussain (október 1979).

Kúpele boli miestom konania mnohých seminárov, sympózií a konferencií. Konali sa tu pracovné dni Slovenskej ortopedickej a Slovenskej reumatologickej spoločnosti (1. - 2. 4. 1976), v dňoch 20. - 25. 6. 1977 sa stretli na rokovaní ministri zdravotníctva socialistických krajín, 4. - 6. 10. 1977 sa tu konal IV. Československý reumatologický kongres s medzinárodnou účasťou, Československý fyziatrický kongres (20. - 21. 10. 1977) za účasti zahraničných odborníkov a i.

Spomedzi významných osobností medzi návštevníkmi v tomto období prevládali rôzni politickí predstavitelia zo socialistických štátov, napríklad akademik Avetik I. Burnasian - minister zdravotníctva Sovietskeho zväzu (27.-28. 3. 1976), maďarský minister zdravotníctva Dr. Emil Schulteis (6. 4. 1976), podpredseda vlády p. Süren z Mongolska (marec 1977), Agata Barbara ministerka sociálnych vecí Malty (18. 8. 1977), československý minister zahraničných vecí B. Chňoupek (február 1978) či Frank B. Wheeler - radca veľvyslanectva Veľkej Británie v Prahe s manželkou (4. 6. 1978).

V októbri a začiatkom novembra 1978 sa v kúpeľoch liečila Vera Kreisky, manželka rakúskeho spolkového kancelára, v novembri 1979 Ahmed Bin Rašid al-Monalla emir Umm-al Qaiwain zo Spojených arabských emirátov.

Medzi pravidelných návštevníkov patrili novinári a zástupcovia cestovných kancelárií. Spomeňme aspoň niektorých: fínski novinári pozvaní Vládnym výborom pre cestovný ruch (december 1975), švédka žurnalistka V. B. Wallin z časopisu Jorden Rundt (6. 1. 1976), redaktori zahraničného vysielania Československého rozhlasu (29. 3. 1977), delegáti zastupujúci Čedok v hlavných mestách západoeurópskych a škandinávskych štátov a v New Yorku (13. 12. 1977), britský novinár Ross Murray (23. 6. 1978) a skupina 35 rakúskych novinárov (19. 10. 1978).

Vybudovaním moderných objektov Balnea centra sa zvýšila liečebná i ubytovacia kapacita kúpeľov. Piešťany boli najvýznamnejšími kúpeľmi na Slovensku a jedny z najvýznamnejších vo vtedajšom Československu, čo predznamenalo ich vývoj v 80. rokoch. ■

▲ Šejk Ahmed Bin Rašid al-Monalla emir Umm-al Qaiwain zo Spojených arabských emirátov.
Sheikh Ahmed Bin Rashid al-Monalla emir Umm-al Qaiwain from the United Arab Emirates.
Scheich Ahmed Bin Rašid al-Monalla, Emir von Umm-al Qaiwain in den Vereinigten Arabischen Emiraten

The majority of the patients of that time were from Czechoslovakia, and some were from other socialist countries; but there were also visitors from Western Europe, primarily Austria, West Germany, Sweden and Switzerland.

Spa officials organized promotional tours in order to promote the facilities' good quality medical care, new treatment methods, high standards of accommodation and traditional spa atmosphere. The Spa was visited by a delegation from a Yugoslavian trade union led by Prof. S. Tašov in December 1975, by trade union officials from India and Sri Lanka in October 1977, by doctors from Great Britain in April 1978, and by a group of doctors from Canada and Iceland in October 1979.

The Spa was also frequently visited by people from Arabic countries, such as a Syrian delegation from the BASS party (14 December 1975), a delegation led by Modami Chijádí - the Minister of Health of the Syrian Arab Republic (May 1976), the head of the rehabilitation department of Al-Sabah Hospital in Kuwait - Muvira Al-Qatami (September 1976), the Kuwaiti Minister of Health - Dr. Abdul Rahman Al Awadhi (25 - 29 June

1978), and the Minister of State of Kuwait - Abdul Aziz Hussain (October 1979).

A number of seminars, symposiums and conferences took place in the Spa, e.g.: a conference of the Slovak Society of Orthopedics and Slovak Society of Rheumatology (April 1st and 2nd, 1976), and a meeting of the Ministers of Health from socialist countries from the 20 - 25th of June, 1977. The Fourth Annual International Czechoslovak Congress of Rheumatology took place from October 4 - 6, 1977, and the Czechoslovak Physiatrist Congress, attended by foreign specialists, was held on October 20 and 21, 1977.

Many political officials from socialist countries came to the Spa in this period, such as academic Avetik I. Burnasian - the Minister of Health from the Soviet Union (27 - 28 March 1976), the Hungarian Minister of Health - Dr.

Emil Schulteis (6 April 1976), the Deputy Prime Minister of Mongolia, Mr. Süren (March 1977), the Minister of Social Affairs in Malta - Agata Barbara (18 August 1977), the Czechoslovak Minister of Foreign Affairs - B. Chňoupek (February 1978), and Frank B. Wheeler - the British Consul to Czechoslovakia, who came with his wife (4 June 1978).

Vera Kreisky, the wife of the Austrian Federal Chancellor, was treated at the Spa in October and November of 1978, and Ahmed Bin Rašid al-Monalla emir Umm-al Qaiwain from the United Arab Emirates visited Piešťany in November 1979.

Many journalists and representatives of travel agencies were regular visitors, such as: Finnish journalists invited by the Committee for Tourism (December 1975), Swedish journalist V. B. Wallin from the magazine Jorden Rundt (6 January 1976), the editors of foreign broadcasting at Czechoslovak Radio (29 March 1977), the representatives of travel agencies from the capitals of Western Europe and from New York (13 December 1977), British journalist Ross Murray (23 June 1978), and a group of 35 Austrian journalists (19 October 1978).

When the treatment and accommodation capacity was increased by the construction of the Balnea Centre, Piešťany became the most significant spa in Slovakia and one of the most important spas in Czechoslovakia; which fact influenced its development in the 1980s. ■

Die Mehrzahl der Patienten setzte sich aus der Bevölkerung der ehemaligen Tschechoslowakei zusammen, ein Teil kam aus anderen sozialistischen Ländern. Westeuropäische Staaten waren vorwiegend durch Kurgäste aus Österreich, der Bundesrepublik Deutschland, Schweden und der Schweiz vertreten.

Das Heilbad Piešťany propagierte mittels diverser organisierter Besuche qualitativ hochwertige ärztliche

Gesundheitsminister der Syrischen Arabischen Republik (Mai 1976), die leitende Ärztin der Abteilung für Rehabilitation in dem Al-Sabah-Krankenhaus in Kuwait, Muvira Al-Qatami (September 1976), der Gesundheitsminister von Kuwait, Dr. Abdul Rahman Al-Awadhi (25.-29. 6. 1978) und der kuwaitische Staatsminister Abdul Aziz Hussain (Oktober 1979).

Das Heilbad war der Austragungsort

sozialistischen Ländern vertreten. Dazu gehörten z. B. der Akademiker Avetik I. Burnasian – Gesundheitsminister der Sowjetunion (27.–28. 3. 1976), der ungarische Gesundheitsminister Dr. Emil Schulteis (6. 4. 1976), der stellvertretende mongolische Regierungspräsident Süren (März 1977), Agata Barbara, Ministerin für Soziales aus Malta (18. 8. 1977), der tschechoslowakische Außenminister B. Chňoupek (Februar 1978) und Frank B.

Wheeler - Berater bei der britischen Botschaft in Prag mit seiner Ehefrau (4. 6. 1978).

Von Oktober bis Anfang November 1978 ließ sich Vera Kreisky, Ehefrau des österreichischen Bundeskanzlers, im Heilbad behandeln. Im November 1979 unterzog sich Ahmed Bin Rašid al-Monalla, Emir von Umm-al-Qaiwain aus den Vereinigten Arabischen Emiraten, einer therapeutischen Behandlung in Piešťany. Zu den regelmäßigen Besuchern gehörten Journalisten und Vertreter von Reisebüros, darunter z.B. finnische Journalisten auf Einladung des Regierungsausschusses für Reiseverkehr (Dezember 1975), die schwedische Journalistin V. B. Wallin für die Zeitschrift „Jorden Rundt“

(6. 1. 1976), Redakteure der Abteilung für Auslandssendungen des Tschechoslowakischen Rundfunks (29. 3. 1977), Vertreter des Reisebüros „Čedok“ in den Hauptstädten Westeuropas, Skandinaviens und in New York (13. 12. 1977), der britische Journalist Ross Murray (23. 6. 1978) sowie eine 35-köpfige Gruppe österreichischer Journalisten (19. 10. 1978).

Mit der Errichtung der modernen Objekte des Balnea Zentrums erhöhten sich der Umfang der therapeutischen Behandlungen sowie die Unterkunftskapazität des Heilbades. Piešťany wurde zu dem bedeutendsten Heilbad der Slowakei und einem der namhaftesten in der damaligen Tschechoslowakei - eine Tatsache, die seine weitere Entwicklung in den 80er Jahren vorbestimmt hatte. ■

▲ Štátny minister Kuvajtu Abdul Aziz Husain počas rokovania v salóniku Thermia Palace.
The Minister of State of Kuwait, Abdul Aziz Hussain, during negotiations in the lounge of Thermia Palace.
Der kuwaitische Staatsminister Abdul Aziz Husain während einer Sitzung im kleinen Salon des Thermia Palace

Versorgung, neue Behandlungsmethoden, ein hervorragendes Niveau der Unterkünfte sowie eine uralte Tradition des hiesigen Kurwesens. Im Dezember 1975 besuchte eine Studiendelegation der jugoslawischen Gewerkschaften unter der Führung von Prof. S. Tašov das Heilbad, im Oktober 1977 trafen Gewerkschaftsfunktionäre aus Indien und Sri Lanka ein, im April 1978 Ärzte aus Großbritannien, danach Ärztgruppen aus Kanada und Island (Oktober 1979) sowie viele weitere.

Auch Vertreter aus verschiedenen arabischen Ländern waren hier mehrere Male zu Gast, darunter z.B. eine syrische Delegation der Partei BASS (am 14. 12. 1975), eine Delegation unter der Leitung von Modami Chijádí, dem

vieler Seminare, Symposien und Konferenzen. Veranstaltet wurden hier unter anderem die Arbeitstage der Slowakischen Gesellschaften für Orthopädie und Rheumatologie (1.-2. 4. 1976), in den Tagen vom 20. – 25. 6. 1977 trafen sich hier im Rahmen einer Sitzung die Gesundheitsminister der sozialistischen Länder, am 4.-6. 10. 1977 fand hier der IV. Tschechoslowakische Kongress der Rheumatologen mit internationaler Teilnahme statt und der Tschechoslowakische Physiotherapie-Kongress (20.-21. 10. 1977) unter der Teilnahme ausländischer Spezialisten.

Bedeutende Persönlichkeiten unter den Besuchern waren zu dieser Zeit vorwiegend durch verschiedene politische Repräsentanten aus den

PREMIÉRA ROCKOVEJ OPERY

Drahomíra Moretová Foto Martin Palkovič

Dom umenia v Piešťanoch sa koncom novembra uplynulého roka stal opäť miestom celoslovenskej premiéry. Tento raz sa na scéne objavila rocková opera Matúš Čák Trenčiansky. V réžii Doda Gombára s námetom a hudbou Ľuba Horňáka, ožíva najväčšia legenda stredovekých slovenských dejín, pán Váhu a Tatier. Nechýbajú súboje, zrada, nenávisť, intrigy, ale ani láska a vášeň, či vtedy často praktizovaná vražda otrávením.

História zobrazená touto formou ponúka divákovi hlbšie spoznať vlastné dejiny, čo potvrdil aj historik Pavel Dvořák, ktorý na projekte spolupracoval.

Hlavné úlohy stvárnil Dušan Vítázek a Sisa Sklovská. Na scéne sa predstavili aj speváci známi z televíznej súťaže „Elán je Elán“. Dej spestrujú tiež odvážne kúsky akrobata a tanečníci.

Predstavenie je divácky atraktívne, nielen kvôli námetu, ale aj samotnej hudbe či spôsobu prevedenia. Premiéra i predpremiéra sa stretli s veľkým úspechom. Hľadisko sa zaplnilo do posledného miesta. Zvedavosť pritiahla do Piešťan mnohých záujemcov aj z iných miest, nevynímajúc ani Bratislavu. Medzi obecnstvom sedeli napríklad aj Jožo Ráž, Vašo Patejdl a ďalšie osobnosti z oblasti šoubiznisu.

◀ Dušan Vítázek ako Matúš Čák Trenčiansky
Dušan Vítázek as Matúš Čák Trenčiansky
Dušan Vítázek in seiner Rolle als Matúš Čák Trenčiansky

ROCK OPERA PREMIERE

▲ Orlica (Sisa Sklovská) posúva dej ako rozprávač.
Sisa Sklovská as a narrating eagle
Orlica (Sisa Sklovská) wickelt die Geschichte als Erzählerin ab.

▼ Oto Kollman v úlohe ostrihomského arcibiskupa.
Oto Kollman as the Archbishop of Esztergom
Oto Kollman verkörpert den Erzbischof von Esztergom.

The premiere of the rock opera *Matúš Čák Trenčiansky* (Matthew Csák of Trenčín) was performed in the House of Arts in Piešťany at the end of November 2008. The greatest legend of medieval Slovak history, the master of the Váh River and the Tatra Mountains has come to life in the production of Dodo Gombár and the story and music of Lubo Horňák. There are fights, betrayals, hatred and intrigues, but also love, passion and murder by poison, all apparently par for the course in those days.

The story offers Slovak spectators the opportunity to become more acquainted with their own history. Authenticity was assured by the cooperation of historian Pavel Dvořák.

The leading roles were played by Dušan Vitázek and Sisa Sklovská. Singers from the TV competition *Elán is Elán* also performed, along with daring acrobats and dancers.

The opera is entertaining, not only because of the theme but also thanks to the music and performances. The premiere and dress rehearsal were very successful and the auditorium was totally full. Many spectators from different towns, including Bratislava, were attracted to Piešťany out of curiosity. Jožo Ráž, Vašo Patejdl and other show business celebrities were in the audience.

▲ Smrť Matúša Čáka Trenčianskeho.
The death of Matúš Čák Trenčiansky
Der Tod des Matúš Čák Trenčiansky

ROCK-OPER PREMIERE

Das Haus der Kunst in Piešťany wurde Ende November vergangenen Jahres erneut zum Austragungsort einer Slowakei-Premiere. Diesmal wurde auf der Bühne die Rock-Oper „*Matúš Čák Trenčiansky*“ präsentiert. Unter der Regie von Dodo Gombár, mit der Musik von Lubo Horňák, der auch das Thema lieferte, wird eine der größten Legenden der slowakischen Geschichte des Mittelalters, der so genannte Herr über die Waag und Tatra, lebendig. Und es mangelt nicht an Gefechten, Verrat, Hass und Intrigen. Aber auch Liebe, Leidenschaft und der Tod durch die damals so oft praktizierte Vergiftung sind im Spiel.

Die Geschichte, präsentiert in dieser Form, bietet dem Zuschauer die Möglichkeit, tiefer zu seinen historischen Wurzeln durchzudringen - eine Tatsache, die auch der am Projekt mitwirkende Historiker Pavel Dvořák bestätigte.

Die Hauptrollen verkörperten Dušan Vitázek und Sisa Sklovská. Auf der Bühne präsentierten sich auch Sänger, bekannt aus dem TV-Wettbewerb „*Elán je Elán*“. Gewagte Akrobatik-Einlagen und Tanz verleihen dem Geschehen eine besondere Lebendigkeit.

Die Vorführung ist für das Publikum sehr anziehend, nicht nur aufgrund des Inhalts, sondern auch der Musik und der Art der Umsetzung. Die Premiere, wie auch die Vorpremiere war ein Riesenerfolg. Der Publikumsraum war bis zum letzten Platz besetzt. Voller Neugier kamen viele Interessierte auch aus anderen Städten, einschließlich Bratislava, nach Piešťany. Im Publikum saßen unter anderem Jožo Ráž, Vašo Patejdl und weitere Persönlichkeiten aus dem Show-Business.

Events - Visits - Meetings ■ Ereignisse - Besuche - Treffen

Od roku 2006 je jedným z partnerských miest Piešťan aj izraelský Eilat. Ďalším krokom k zblížovaniu možno prispela aj oslava židovského sviatku Chanuka – sviatku svetiel, ktorú pripravila židovská náboženská obec. V centre Piešťan sa koncom roka za účasti rabína Zeva Steifela rozsvietila trojmetrová svieca menorah, ochutnávali sa tradičné chanukové jedlá latkes (zemiakové placky) a sufganiot (šišky s džemom) a nechýbala ani pravá židovská hudba, spev a tanec. Veď sviatok svetiel pripomína oslobodenie jeruzalemského chrámu a symbolizuje víťazstvo svetla nad temnotou.

The Israeli town of Eilat has been a sister city of Piešťany since 2006. The recent celebration of the Jewish holiday of Chanukah – the Festival of Lights – put on by the local Jewish community was perhaps another step towards closer friendship. A ceremony led by Rabbi Zev Steifel in the centre of Piešťany consisted of the lighting of a three-meter-long candle called a menorah, the sampling of traditional Chanukah foods such as latkes (potato griddle cakes) and sufganiots (doughnuts with jam), and original Jewish music, singing and dancing. The Festival of Lights commemorates the freeing of Jerusalem's temple from foreign occupation and symbolizes the victory of light over darkness.

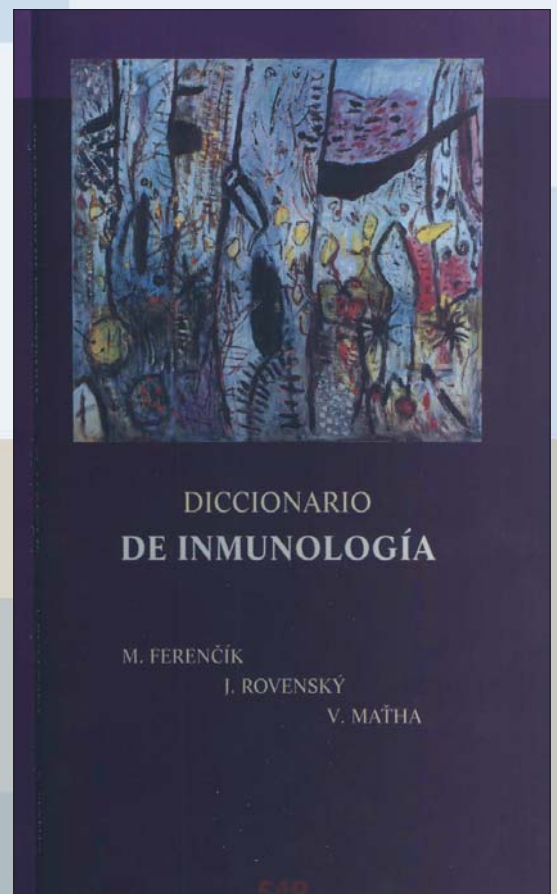
Seit 2006 gehört zu den Partnerstädten von Piešťany auch das israelische Eilat. Einen weiteren Schritt zur Festigung der gegenseitigen Beziehungen könnte die von der jüdischen Gemeinde veranstaltete Feier des jüdischen Lichterfestes - Chanukka - bedeuten. In Anwesenheit des Rabbi Zev Steifel erstrahlte im Zentrum von Piešťany der drei Meter hohe Leuchter Menora, es gab traditionelle Chanukka-Speisen wie Latkes (eine Art Kartoffelpuffer) oder Sufganiot (Pfannkuchen, gefüllt mit Marmelade), jüdische Musik, Gesang und Tanz rundeten die Feier ab. Das Lichterfest erinnert an die Befreiung eines Tempels in Jerusalem und symbolisiert den Sieg des Lichtes über die Dunkelheit.

V európskom merítku je ojedinelým encyklopedickým dielom Imunologický slovník, autorom ktorého je riaditeľ Národného ústavu reumatických chorôb v Piešťanoch prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc. s kolektívom. Publikácia prehľadnou formou informuje o základných pojmoch z imunológie, ale aj z genetiky, molekulárnej biológie a onkológie. Je určená nielen lekárom, pracovníkom množstva prírodovedných odborov, ale aj študentom. Po viacerých vydaniach slovenských, českých i anglických sa v týchto dňoch jeho portugalská verzia dostáva aj na brazílske vysokoškolské pracoviská. Ide o charitatívny dar vydavateľa, ktorý podporilo aj Mesto Piešťany.

The Lexicon of Immunology is a unique encyclopedia by Prof. Jozef Rovenský, Dr.Sc, and his team. In a clear, well-arranged form the book provides information on basic terms not only from the sphere of immunology, but also genetics, molecular biology and oncology. It is meant for doctors and specialists in various fields of natural science, and also for students. After having been published in numerous editions in Slovak, Czech and English, it has recently been translated into Portuguese and distributed to Brazilian university faculties. This was done as a charitable gift from the publisher and sponsored by the Township of Piešťany.

Ein im europäischen Maßstab einmaliges enzyklopädisches Werk stellt das Wörterbuch der Immunologie (Imunologický slovník) dar, zusammengestellt von dem Leiter des Nationalen Institutes für Rheumakrankheiten in Piešťany, Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc. und seinem Kollektiv. Die Publikation ist übersichtlich gegliedert und bietet einen Überblick der grundlegenden Begriffe aus der Immunologie, Genetik, Molekularbiologie und Onkologie. Sie ist nicht nur für Ärzte und Mitarbeiter zahlreicher naturwissenschaftlicher Zweige, sondern auch für Studenten bestimmt. Nach mehreren slowakischen, tschechischen und englischen Auflagen kommt in diesen Tagen ihre portugiesische Version auch an brasilianische Hochschulen. Es handelt sich um ein karitatives Projekt des Herausgebers, mit Unterstützung der Stadt Piešťany.

► Prvým Piešťancom roku 2009 sa stala Veronika Sokolovská (3550 g, 50 cm), ktorá sa narodila na gynekologicko-pôrodnickom oddelení Nemocnice A. Wintera v Piešťanoch 2. januára o 23.22 h. V rodine Miroslava a Andrey Sokolovských sa malej Veronike tešia dvaja bratia. Prvá Piešťanka dostala od primátora Rema Cicutta dar - vkladnú knižku.

Veronika Sokolovská (3.550 g, 50 cm) born in the obstetric ward of the Alexander Winter Hospital on January 2, at 23:22, became the first child of Piešťany in 2009. She joins two older brothers in the family of Andrea and Miroslav Sokolovský. The first Piešťany native of the year was given a bank savings book, a gift from Remo Cicutto, the Mayor of Piešťany.

Die erste neugeborene Bürgerin 2009 von Piešťany ist Veronika Sokolovská (3.550 g, 50 cm), die am 2. Januar um 23.22 Uhr im Kreissaal der Abteilung für Gynäkologie und Geburtshilfe des A. Winter-Krankenhauses in Piešťany auf die Welt kam. Zu Hause, bei den Eltern Andrea und Miroslav Sokolovský, freuten sich zwei Brüder auf die kleine Veronika. Die erste „Piešťanerin“ erhielt vom Bürgermeister Remo Cicutto ein Sparbuch als Geschenk.

► Vo veku 98 rokov zomrel dňa 2. januára 2009 akademický maliar Ľudovít Ilečko. Venoval sa maliarskej tvorbe, grafike, knižnej ilustrácii a monumentálnym dekoratívnym prácam. Umelec prežil poslednú tretinu života v Moravanoch nad Váhom pri Piešťanoch. V našom meste mal aj niekoľko samostatných výstav.

Artist Ludovít Ilečko died on January 2009 at the venerable age of 98. He devoted his life to the creation of paintings, graphics, book illustrations and monumental public artworks. He spent the last third of his life in Moravany nad Váhom, in the Piešťany region, and had several solo exhibitions in our town.

Im Alter von 98 Jahren starb am 2. Januar 2009 der akademische Maler Ludovít Ilečko. Im Fokus seines Schaffens standen Graphik, Buchillustrationen sowie die monumentale dekorative Kunst. Das letzte Drittel seines Lebens verbrachte der Künstler in Moravany nad Váhom, bei Piešťany. In unserer Stadt hatte er mehrere alleinige Ausstellungen.

► Na 15. ročníku medzinárodného veľtrhu cestovného ruchu Slovakiatour v Inchebe sa stretol primátor Remo Cicutto s primátorom Bratislavy Andrejom Ďurkovským. Počas rozhovoru v stánku mesta Piešťany obaja ocenili spoluprácu bratislavskej, trenčianskej a piešťanskej samosprávy v oblasti turizmu a vyhodnotili možnosti pokračovania tohto partnerstva. Piešťany sa aj tento rok prezentovali na veľtrhu ako mesto zdravia a aktívneho oddychu.

Piešťany Mayor Remo Cicutto met his counterpart Andrej Ďurkovský, the Mayor of Bratislava, at the 15th International Slovakiatour Tourism Fair in Incheba, Bratislava. During their conversation at the Piešťany display stand, both officials expressed approbation for the cooperation of the Bratislava, Trenčín and Piešťany municipalities in the area of tourism, exchanged experiences, and assessed possibilities for this partnership to continue. As in other years, Piešťany presented itself as a spa town, ideal for rehabilitation, sport and relaxation.

Im Rahmen der 15. Internationalen Touristik-Messe „Slovakiatour“ trafen sich auf dem Ausstellungsgelände „Incheba“, der Bürgermeister von Piešťany, Remo Cicutto und Andrej Ďurkovský, der Oberbürgermeister von Bratislava. Während eines Gesprächs im Ausstellungsstand der Stadt Piešťany äußerten sich beide positiv über die Zusammenarbeit der Selbstverwaltungen von Bratislava, Trenčín und Piešťany im Bereich des Reiseverkehrs, tauschten gegenseitige Erfahrungen aus und kalkulierten die Möglichkeiten einer Fortsetzung dieser Partnerschaft. Piešťany präsentierte sich auch in diesem Jahr als Stadt der Gesundheit und aktiven Erholung.

▲ Jozef Beňačka pri prezentácii knihy „Ultrasonografia“.
Jozef Beňačka during the presentation of the book "Ultrasoundography".
Jozef Beňačka bei der Präsentation des Buches „Ultrasonografia“

Prvá kompletná slovenská učebnica ultrasonografie vyšla v roku 2008. Autormi 350-stránkovej knihy sú E. Tvrdik a J. Beňačka. Koncom roka prezentoval túto publikáciu v Kultúrno-spoločenskom centre Fontána jeden z autorov - J. Beňačka. Prítomní sa od neho dozvedeli, že v Piešťanoch mala svoj zrod aj prvá ultrazvuková učebnica na CD nosiči, venovaná tzv. Dopplerovskej sonografii. Autor, lekár pracujúci v Piešťanoch od roku 1982, ju zostavil v roku 1999. O rok neskôr bola vydaná ako „CD učebnica“ v Taliansku v angličtine. Prezentácia novej knihy priniesla aj ďalšie informácie o ultrasonografii (USG) v Piešťanoch. Dajme však slovo MUDr. Jozefovi Beňačkovi, PhD.

The first complete Slovak textbook of ultrasoundography, authored by E. Tvrdik and J. Beňačka, was published in 2008. The 350-page publication was presented by one of the authors - Dr. Jozef Beňačka, PhD. - at the Fontana Cultural and Social Centre at the end of last year. Those present learnt that the first ultrasonic textbook on CD about Doppler sonography was created in Piešťany 1999 by a doctor who has been working here since 1982. In 2000 it was published in Italy, in English, as a CD textbook. This latest publication, spectators were informed, has brought out new information about ultrasoundography (USG) in Piešťany. Dr. Beňačka explained the details.

ULTRASONOGRAFIA A PIEŠŤANY DLHOROČNÍ PARTNERI

Jana Štefečková Foto archív J. B., Martin Palkovič

ULTRASONOGRAPHY AND
PIEŠŤANY - LONG-TIME PARTNERS

ULTRASONOGRAPHIE UND
PIEŠŤANY - EIN LANGJÄHRIGES
GESPANN

Das erste komplette Lehrbuch der Sonographie in der slowakischen Sprache erschien im Jahre 2008. Die Autoren der 350-seitigen Publikation sind E. Tvrdik und J. Beňačka. Ende vergangenen Jahres wurde sie von J. Beňačka, einem der Autoren, im Kulturgeellschaftlichen Zentrum Fontána präsentiert. Anwesende erfuhren zudem, dass in Piešťany auch das erste Sonographie-Lehrbuch auf einer CD-ROM, zum Thema der Doppler-Sonographie, entstand. Der Autor, der seit 1982 als Arzt in Piešťany wirkt, stellte sie 1999 zusammen. Ein Jahr später erschien sie in Italien als „CD-Lehrbuch“ in der englischen Sprache. Die Präsentation des neuen Buches brachte weitere Informationen zur Ultrasonographie (USG) in Piešťany. An dieser Stelle geben wir das Wort an MUDr. Jozef Beňačka, PhD.

Ultrasonografia ako moderná diagnostická metóda zaznamenala v posledných desaťročiach dramatický rozvoj. Priniesol nové prístroje, nové poznatky. Logický bol preto vznik spoločnosti združujúcej lekárov, ktorí sa venujú USG. Vznikla v roku 1994 pod názvom Slovenská spoločnosť pre ultrazvuk v medicíne (SSUM). Stal som sa jej spoluzakladateľom a predsedom. SSUM združuje 1000 lekárov všetkých odborností, ktorí sa od roku 1995 každé dva roky stretávajú na kongrese „Slovenská sonografia“ v Piešťanoch. Optimálne prostredie Kongresového centra SLK, ako aj trojdňový odborný program priláka do Piešťan zakaždým takmer 400 účastníkov. Tí mali počas siedmich ročníkov možnosť vypočuť si prednášky prezidentov ultrazvukových spoločností a iných pozvaných hostí z Čiech, Chorvátska, Dánska, Maďarska, Nemecka, Poľska, Rakúska, Rumunska, Švajčiarska a Talianska. Lekári si Piešťany obľúbili - pre atmosféru mesta, ako aj atmosféru kongresu. Treba pripomenúť, že spoluorganizátori akcie - Mesto Piešťany a Slovenské liečebné kúpele - sú pri jej organizovaní veľmi ústretoví a nápomocní. Patrí im za to úprimná vďaka.

Tým sa však možnosti vzdelávania lekárov v USG v Piešťanoch nekončia. Od roku 2001 organizuje SSUM v Piešťanoch tzv.

▲ Atlas farebnej sonografie na CD
 Atlas of colour sonography on CD
 Atlas der Farbsonographie auf einer CD

víkendové kurzy. Sú určené začiatočníkom, ale aj pokročilým lekárom - odborníkom. Kurzy sú svojou formou a obsahom na Slovensku jedinečné - je to kombinácia prednášok a praktického USG vyšetrenia. Počet účastníkov je preto limitovaný na 25. Dodnes sa uskutočnilo 25 kurzov (praktické vzdelanie v USG získalo v Piešťanoch viac ako 600 lekárov zo Slovenska aj z Čiech). O renomé kurzov svedčí aj to, že viaceré

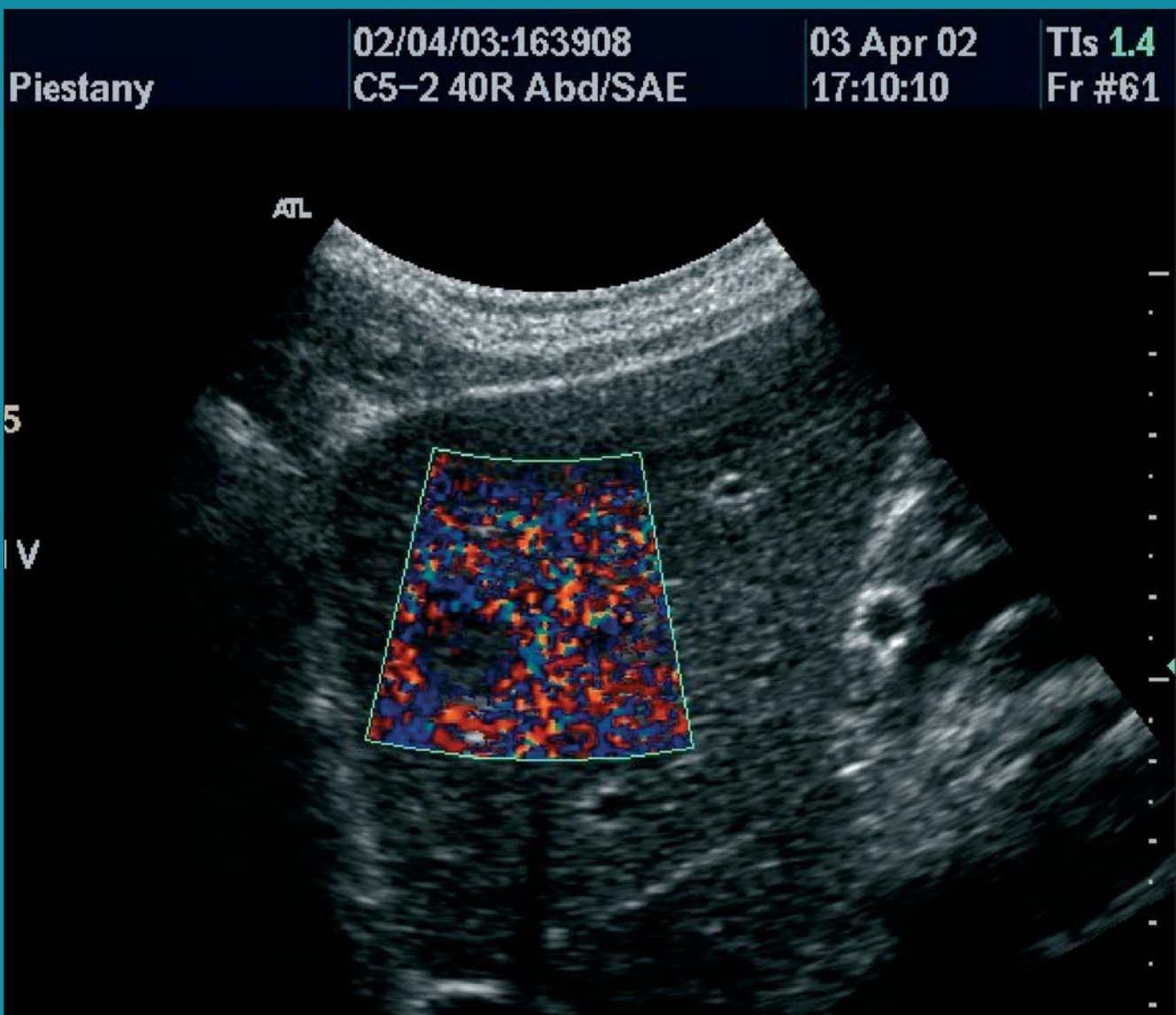
▼ Zobrazenie metastázy v pečeni pomocou kontrastnej látky.
 An image of liver metastasis created by means of contrast medium.
 Die Aufnahme einer Metastase in der Leber mit Hilfe des Kontrastmittels

z nich sa pre veľký záujem konali aj v ďalších, pôvodne neplánovaných termínoch.

Piešťany sú jediným miestom na Slovensku, kde sa pri USG vyšetrení rutinne používajú tzv. kontrastné látky (mikrobublinky plynov), určené pre skvalitnenie výsledku vyšetrení. K týmto vyšetreniam, ako aj k tzv. ultrazvukom vedeným diagnostickým punkciám sú pacienti odosielaní do Piešťan z celého Slovenska.

Ultrazvuková prax má v Piešťanoch najrôznejšie podoby. USG je zároveň aj súčasťou diagnostiky v Národnom ústave reumatických chorôb, v Slovenských liečebných kúpeľoch a v Nemocnici A. Wintera. Preto snáď ani neprekvapuje, že sa Piešťany počas posledných rokov stali celkom prirodzene ultrazvukovým centrom Slovenska. ■

Ultrasonography as a modern diagnostic method has developed dramatically in recent decades. It has brought new devices and new knowledge. That is why it was natural to form an association of doctors who deal with USG. It was founded in 1994 as the Slovak Society of Ultrasound in Medicine

(SSUM). I became its co-founder and chairman. SSUM has united 1000 doctors of all fields who have met in Piešťany every two years since 1995 at the Slovak Sonography Congress. The ideal environment of the Slovak Healing Spa Congress Centre, coupled with the three-day vocational programme, always attract nearly 400 participants. Over its seven year duration, the symposium has offered delegates the opportunity to listen to lectures of presidents of ultrasound societies and other distinguished guests from the Czech Republic, Croatia, Denmark, Hungary, Germany, Poland, Austria, Romania, Switzerland and Italy. The doctors have taken a liking to Piešťany - thanks to the atmosphere of the town and the forum. We have to mention that the co-organisers of the event - the town of Piešťany and the Slovak Healing Spa - are very welcoming and helpful. We are indebted and grateful to them.

However, the possibilities for education of doctors in USG in Piešťany are not limited to this event; SSUM has organised weekend courses in Piešťany since 2001. They are offered to beginners as well as to advanced doctors - specialists. The courses are unique in Slovakia in their form and content - it is a combination of lectures and practical USG examination. The number of participants is limited to 25. There have been 25 courses so far (practical education in USG has been received in Piešťany by more than 600 doctors from the Slovak and Czech Republic). Due to their renowned high calibre and subsequent

popular demand, some extra unscheduled courses were added.

Piešťany is the only place in Slovakia where contrast media (micro-bubbles of gas) are always used during USG examination in order to optimize results. Patients from the whole of Slovakia are sent here for these examinations, as well as for ultrasound-guided diagnostic punctures.

Ultrasound practice in Piešťany has various forms. USG is also a part of the diagnostic programme in the National Institute of Rheumatic Diseases, in the Slovak Healing Spa and in the A. Winter Hospital. Therefore, it is not surprising that Piešťany has quite naturally become the ultrasound centre of Slovakia in recent years. ■

Die Ultrasonographie als moderne Diagnostik-Methode verzeichnete in den letzten Jahrzehnten einen rasanten Aufschwung. Dieser brachte neue Geräte und neue Erkenntnisse mit sich. Diesem Umstand folgte naturgemäß die Gründung einer Gesellschaft, als Gruppierung von Ärzten, die sich mit der USG befassen. Sie entstand im Jahre 1994 unter dem Namen „Slovenská spoločnosť pre ultrazvuk v medicíne“ (Slowakische Gesellschaft für Ultraschall in der Medizin - SSUM). Ich wurde ihr Mitbegründer und Vorsitzender. Die SSUM vereint 1000 Ärzte

▼ Účastníci víkendového ultrazvukového kurzu SSUM v Piešťanoch.
The participants of the weekend ultrasound course of SSUM in Piešťany.
Die Teilnehmer eines Ultraschall-Wochenendkurses der SSUM in Piešťany

aller Spezialisierungen, die sich seit 1995 im Zweijahresrhythmus im Rahmen des Kongresses „Slovenská sonografia“ (Slowakische Sonographie) in Piešťany treffen. Das optimale Ambiente des Kongresszentrums des Slowakischen Heilbades, gepaart mit einem dreitägigen Fachprogramm, lockt jedes Mal an die 400 Teilnehmer nach Piešťany. Während der sieben vergangenen Kongresse konnten sie bereits den Vorträgen von Präsidenten diverser Gesellschaften für Ultraschall sowie anderer geladener Gäste aus Tschechien, Kroatien, Dänemark, Ungarn, Deutschland, Polen, Österreich, Rumänien, der Schweiz und Italien beiwohnen. Die Ärzte fühlen sich in Piešťany sehr wohl, was an der Atmosphäre der Stadt und nicht zuletzt an der Atmosphäre des Kongresses liegt. Hierzu muss gesagt werden, dass die Mitveranstalter des Events – die Stadt Piešťany und das Slowakische Heilbad – bei der Organisation äußerst zuvorkommend und hilfsbereit sind. Ihnen gilt dafür unser aufrichtiger Dank.

Damit sind jedoch die Möglichkeiten der Fortbildung von Ärzten in der USG in Piešťany bei Weitem nicht erschöpft. Seit 2001 organisiert die SSUM in Piešťany so genannte Wochenendkurse, die sowohl für Anfänger als auch für erfahrene Ärzte - Spezialisten - bestimmt sind. Diese Kurse sind bezüglich ihrer Form und ihres Inhaltes in der Slowakei einmalig. Es handelt sich um eine Kombination aus Vorträgen und praktischen ultrasonographischen Untersuchungen. Die Anzahl der Teilnehmer ist deshalb auf 25 limitiert. Bis zum heutigen Tag wurden insgesamt 25 Kurse durchgeführt (eine praktische Ausbildung im Bereich der USG erhielten in Piešťany bisher mehr als 600 Ärzte aus der Slowakei und Tschechien). Vom hohen Ansehen dieser Kurse zeugt auch die Tatsache, dass aufgrund des hohen Interesses mehrere in Sonderterminen veranstaltet wurden.

Piešťany ist die einzige slowakische Stadt, in der bei einer USG-Untersuchung routinemäßig so genannte Kontrastmittel (Gas-Mikrobläschen), zum Erreichen einer höheren Qualität der Untersuchung, verwendet werden. Zur Durchführung dieser Untersuchungen, sowie der so genannten Ultraschall-geführten diagnostischen Punktion, kommen Patienten aus der ganzen Slowakei nach Piešťany.

Die praktische Anwendung des Ultraschalls findet in Piešťany in den verschiedensten Formen statt. Die Ultrasonographie ist auch im Nationalinstitut für Rheumkrankheiten, im Slowakischen Heilbad und dem A. Winter-Krankenhaus ein fester Bestandteil der Diagnostik. Deshalb überrascht es vermutlich nicht, dass Piešťany im Verlauf der letzten Jahre naturgemäß zum Ultraschallzentrum der Slowakei wurde. ■

VÝZNAMNÍ LEKÁRI PIEŠŤAN

Do zoznamu lekárov, ktorí mali v medzivojnovom období dôležité miesto pri šírení skvelej povesti Piešťan vo svete, sa radí aj MUDr. Alice Pártos. Narodila sa 21. 12. 1901 v maďarskom Pécsi-Üszogu. Korene rodiny siahajú na Slovensko, konkrétne do Banskej Bystrice a Levíc. Alicina mama Emma tam istý čas žila so svojimi rodičmi. Emma, rodným menom Preisich, zomrela roku 1927 vo veku 47 rokov. Alicin otec Gyula Pártos pochádzal z Pécsa a vyštudoval strojné inžinierstvo. Aj on odišiel z tohto sveta veľmi skoro - v roku 1911, keď Alice mala sotva 10 rokov.

MUDr. Alice Pártos Bernáth
Dr. Alice Pártos Bernáth
MUDr. Alice Pártos Bernáth

Dr. Alice Pártos is yet another doctor who contributed to the great reputation of Piešťany in the world during the interwar period. She was born on 21 December 1901 in Pécs-Üszog, Hungary. Her ancestors were from Slovakia, from the towns of Banská Bystrica and Levice. Alice's mother Emma (her maiden name was Preisich) lived in Slovakia for some time with her parents; she died in 1927 at the age of 47. Alice's father, Gyula Pártos, came from Pécs, and he studied mechanical engineering. He also passed away very early - in 1911, when Alice was just nine years old.

Zu den Ärzten, die in der Zwischenkriegszeit einen wichtigen Beitrag zur weltweiten Verbreitung des hervorragenden Rufes von Piešťany leisteten, reiht sich auch MUDr. Alice Pártos ein. Sie wurde am 21.12.1901 im ungarischen Pécs-Üszog geboren. Ihre familiären Wurzeln reichen in die Slowakei, konkret in die Städte Banská Bystrica und Levice zurück. Alices Mutter Emma lebte dort eine zeitlang mit ihren Eltern. Emma, geborene Preisich, starb 1927 im Alter von 47 Jahren. Alices Vater, Gyula Pártos, der aus Pécs stammte und Maschinenbau studierte, verließ diese Welt auch sehr früh - im Jahre 1911. Damals war Alice erst knapp zehn Jahre alt.

ALICE PÁRTOS BERNÁTH ZO ŠPECIÁLNEHO SANATÓRIA

SIGNIFICANT DOCTORS OF PIEŠŤANY

ALICE PÁRTOS BERNÁTH
OF SPECIAL SANATORIUM

BEDEUTENDE ÄRZTE AUS PIEŠŤANY

ALICE PÁRTOS BERNÁTH
VOM SPEZIALSANATORIUM

Robert Bača Foto archív autora

Po ukončení strednej školy si nadaná dievčina zvolila štúdium medicíny (1920-26). Najskôr navštevovala Nemeckú univerzitu v Prahe, potom pokračovala v štúdiách v Berlíne. Alice už od mladosti inklinovala k ľavicovým hnutiam, preto neprekvapuje jej členstvo v maďarskom krúžku Galileo. V lete 1926 prijala ponuku dvoch európskych expertov na reumatické ochorenia v Piešťanoch - MUDr. Eduarda Weisza a MUDr. Ladislava Schmidta, ktorí vlastnili súkromnú nemocnicu známu ako „Špeciálne sanatórium“ (bývalé sanatórium Luxor). Práve uvedená ponuka oboch lekárov - mimochodom svokra so zaťom - je výrečným svedectvom odborných kvalít A. Pártosovej. Tá neprišla do Piešťan sama. Po zasnubách sa zosobášila s vynikajúcim maďarským maliarom Auréлом Bernáthom (písali sme o ňom v zimnom čísle Revue Piešťany 2007/08).

V Piešťanoch pracovala Alice s plným nasadením až do roku 1938. Sanatórium bolo doslova jej pracoviskom i bydliskom. Iba počas zimných mesiacov sa vracala do Budapešti. Stala sa aj neobyčajne schopnou manažérkou. Kým manžel maľoval, ona sa starala o korešpondenciu, propagáciu a predaj umeleckých diel. Neraz mu stála ako model. V rodinnom archíve sa nachádzajú listy, ktoré adresovala budapeštianskemu obchodníkovi a neskoršiemu rodinnému priateľovi Lajosovi Fruchterovi (1882-1953). Mnohí z jej pacientov sa stali vlastníkami Aurélových obrazov.

Na jeseň 1938 sa Bernáthovci natrvalo usadili v Budapešti, kde Alice bola zamestnaná do roku 1943 na plný úväzok ako lekárka sanatória MUDr. Sándora Pajora. Už predtým tu pracovala na čiastočný úväzok v zimných mesiacoch v rokoch 1934-38. V rokoch 1945-48 sa venovala röntgenológii a zakladaniu slobodných maďarských lekárskeho odborov. Do roku 1966 viedla vo funkcii šéflekárky reumatologické oddelenie Národného reumatologického

▲ Aurél Bernáth - fotografia z Piešťan (1932).
Aurél Bernáth - a photograph from Piešťany (1932)
Aurél Bernáth - aufgenommen in Piešťany (1932)

▲ Mladá Alice v piešťanskom byte
Young Alice in a flat in Piešťany
Die junge Alice in ihrer Wohnung in Piešťany

a fyzioterapeutického ústavu (ORFI) v Lukács fürdő (Lukácssove kúpele) v Budapešti. Ani po 2. svetovej vojne nezabudla na Piešťany. Spolu s manželom radi navštevovali rodinu Emanuela Wohlsteina, primára kožného oddelenia piešťanskej nemocnice. Žiaľ, dobrovoľnou smrťou ukončila svoju pozemskú púť 12. 11. 1966. Jej kolega MUDr. Ö. Schulhof v nekrológu odborného lekárskeho časopisu Orvosi Hétlap (Lekársky týždenník) zhrnul celú zásluhnú prácu A. Pártosovej. Alice zanechala po sebe dcéru Máriu (Marili) Szobor, narodenú 1. 9. 1935 v Bratislave, a dvoch vnukov – Jánosa a Zénóa. Mária žije v súčasnosti so svojím manželom, lekárom Albertom Szoborom, na dôchodku v Budapešti. Pokračovateľmi rodu sú Zénóovi synovia Aurél a Lőrinc. ■

After graduating from secondary school, this gifted girl chose to study medicine (1920-26). First, Alice attended the German university in Prague, and then she continued studying in Berlin. From her youth she had favored left-wing movements, which is why her membership in the Hungarian organisation Galileo was not surprising. In the summer of 1926 she accepted an offer from two European experts in rheumatic diseases in Piešťany - Dr. Eduard Weisz and Dr. Ladislav Schmidt, who owned a private hospital known as Special Sanatorium (formerly Sanatorium Luxor). This offer from both doctors - by the way, they were father-in-law and son-in-law to each other - is significant evidence of the specialized knowledge of A. Pártos. She did not come to Piešťany alone. After a period of engagement, she married Aurél Bernáth, a great Hungarian painter (we wrote about him in the winter edition of Revue Piešťany 2007/08). Alice worked passionately in Piešťany until 1938. She both lived and worked in the sanatorium most of the year, staying in Budapest only during the winter months. She became an extraordinarily capable art agent and manager as well. While her husband was painting, she took care of correspondence, promotion and sale of works of art. She posed for him several times. There are letters in family archives which she addressed to Lajos Fruchter (1882-1953), a merchant from Budapest and a later family friend. Many of her patients bought Aurél's paintings.

In autumn of 1938, the Bernáths settled permanently in Budapest,

where Alice was employed as a full-time doctor in Dr. Sándor Pajor's sanatorium, until 1943. In the winter months of 1934-38 she had already had a part-time job there. In 1945-48 she worked on radiology and the foundation of the Free Hungarian Trade Union of Doctors. Until 1966, she ran a department of rheumatology in the National Rheumatology and Physiotherapy Institute (ORFI), in Lukács Fürdő (Lukács Spa) in Budapest, as head physician. Even after World War II she did not forget about Piešťany. She and her husband liked to visit the family of Emanuel Wohlstein, head doctor of the Department of Dermatology in Piešťany Hospital.

Unfortunately, she committed suicide on 12 November 1966. Her colleague Dr. Ö. Schulhof summarized all the meritorious work of A. Pártos in an obituary in the medical journal Orvosi Hétlap (Medical Weekly). Alice had a daughter - Mária (Marili) Szobor, born on 1 September 1935 in Bratislava, and two grandsons - János and Zénó. Nowadays, Maria is retired and lives in Budapest with her husband, Albert Szobor, who is a doctor. Zénó's sons Aurél and Lőrinc are continuing the family dynasty. ■

Nach dem Abschluss einer Fachschule entschied sich die talentierte junge Frau für ein Medizinstudium (1920-26). Zuerst besuchte sie die Deutsche Universität in Prag, danach setzte sie ihr Studium in Berlin fort. Bereits in ihren jungen Jahren tendierte Alice zur linken Bewegung, daher überraschte ihre Mitgliedschaft in der ungarischen Gruppierung „Galileo“ nicht. Im Sommer 1926 nahm sie das Angebot zweier europaweit anerkannter Spezialisten für Rheumakrankheiten, MUDr. Eduard Weisz und MUDr. Ladislav Schmidt aus Piešťany an, die ein privates Krankenhaus, bekannt als „Špeciálne sanatórium“ (Spezialsanatorium, ehemaliges Sanatorium Luxor) besaßen. Das Angebot dieser zwei Ärzte - die übrigens

▼ Spomienková fotografia z Piešťan - Alice sediaci prvá zľava.
 Alice (sitting first from left) with friends at Piešťany spa.
 Alice (sitzend erste v. l.) mit Gesellschaft im Heilbad Piešťany

Schwiegervater und Schwiegersohn waren - beweist am besten die fachlichen Qualitäten von A. Pártos. Die junge Ärztin kam nicht allein nach Piešťany. Nach der Verlobung heiratete sie den hervorragenden ungarischen Maler Aurél Bernáth (Revue Piešťany berichtete über diesen Künstler in ihrer Winterausgabe 2007/08).

In Piešťany arbeitete Alice mit vollem Einsatz bis zum Jahr 1938. Das Sanatorium wurde nicht nur zu ihrem Arbeitsplatz, sondern buchstäblich zu ihrem zu Hause. Nur während der Wintermonate kehrte sie nach Budapest zurück. Sie war ebenfalls eine überaus tüchtige Managerin. Während ihr Ehemann malte, kümmerte sie sich um die Korrespondenz, Werbung und den Verkauf der Kunstwerke. Einige Male stand sie ihm auch Modell. Im Familienarchiv befinden sich Briefe, die sie an den Budapester Geschäftsmann und späteren Familienfreund Lajos Fruchter (1882-1953) adressierte. Auch viele ihrer Patienten wurden Besitzer von Auréls Gemälden.

Im Herbst 1938 ließ sich das Ehepaar Bernáth dauerhaft in Budapest nieder, wo Alice bis 1943 als Ärztin im Sanatorium von MUDr. Sándor Pajor Vollzeit arbeitete. Bereits zuvor, in den Wintermonaten 1934-38, war sie hier teilzeitbeschäftigt. In den Jahren 1945-48 widmete sie sich neben der Röntgenologie auch der Gründung freier ungarischer Ärztegewerkschaften. Bis 1966 leitete sie als Hauptärztin die Abteilung für Rheumatologie am Nationalinstitut für Rheumatologie und Physiotherapie (ORFI) im Lukács-Bad (Lukács fürdő) in Budapest. Auch nach dem 2. Weltkrieg vergaß sie Piešťany nicht. Zusammen mit ihrem Ehemann besuchte sie gern die Familie von Emanuel Wohlstein, der als Chefarzt der dermatologischen Abteilung im Krankenhaus von Piešťany wirkte. Tragischerweise setzte Alice Pártos-Bernáth am 12. 11. 1966 ihrem Leben ein freiwilliges Ende. Ihr Kollege, MUDr. Ö. Schulhof, fasste in einem Nachruf, veröffentlicht in der medizinischen Fachzeitschrift „Orvosi Hétlap“ (Medizinisches Wochenblatt) ihre verdienstvolle Arbeit zusammen. Alice hinterließ die Tochter Mária (Marili) Szobor, geboren am 1. September 1935 in Bratislava sowie zwei Enkelsöhne – János und Zénó. Mária lebt heute mit ihrem Ehemann, dem Arzt Albert Szobor, als Rentnerin in Budapest. Weitere Nachkommen der Familie sind Zénós Söhne Aurél und Lőrinc. ■

SPRIEVODCA PIEŠŤANSKÝMI STROMAMI

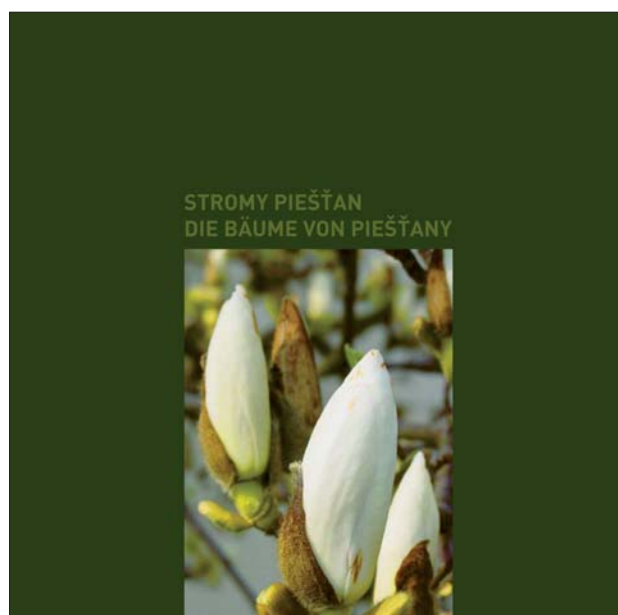
■ Vždy je prínosom, keď sa nám dostane možnosť rozšíriť si svoje poznanie o prostredí, v ktorom sme vyrástli, v ktorom pracujeme, žijeme. Navyiac, ak sme svedkami rastu a vývoja stromov, ktoré nám odkázali naši predkovia, i mladších výsadieb, ktoré už sadila naša generácia v snahe nadväzovať na zelené dedičstvo mesta.

Prírodu - lesy, vodné toky, lúky a nakoniec i parky - sme prevzali v plnej kráse a svezosti. Je našou povinnosťou ju zvelaďovať a ochraňovať pred škodlivými zásahmi do jej rovnováhy neuváženými záujmami „urbanizovania“. Jedným z predpokladov ochrany prírody je poznať a stotožniť sa s prírodným prostredím, v ktorom žijeme.

Spríevodca Stromy Piešťan je skvelým prínosom k poznaniu niektorých „krásavcov“ z ríše stromov v našom meste. Dá sa predpokladať, že okrem estetického zážitku z ich vnímania sa zrodí vo viacerých pozorovateľoch túžba poznávať a ochraňovať ďalšie stromy a prírodu vôbec.

Autorke brožúrky, krajinnej architektke Eve Wernerovej, ako i celému vydavateľskému kolektívu patrí vďaka a uznanie za spracovanie tohto materiálu. Spríevodca prehľadnou, informatívnou formou pozýva obyvateľov mesta a jeho návštevníkov na spoznávanie širokej palety vzácnych stromov prostredníctvom ich stručného odborného popisu, pekných fotografií a orientačného plánu.

▲ Magnólia Soulangeova pri hoteli Thermia Palace
Magnolia x soulangeana around the Thermia Palace Hotel
Eine Tulpen-Magnolie am Hotel Thermia Palace

A GUIDE TO THE TREES OF PIEŠŤANY

■ It is always an advantage to have a chance to expand our knowledge of the environment in which we live and work. It is even more of an advantage to witness the growth and development of the trees bequeathed by our ancestors, as well as of the younger plantings that have been planted by our own generation in efforts to continue the town's green heritage. We have inherited nature – all its forests, water flows, meadows and parks - in its full beauty and freshness. It is our duty to cultivate and protect it from any harmful interventions in its equilibrium that come from ill-considered interests of urbanization. One of the preconditions of nature conservation is for us to know and identify with the natural environment we live in.

The Guide to the Trees of Piešťany is a marvellous adjunct to the fund of knowledge of some of the glamorous stars from the arboreal realm in our town. Besides the aesthetic experience one undoubtedly gets from the publication, it is to be hoped that in some readers it may also engender a desire to get to know and protect our verdant friends.

We give our sincere thanks and acknowledgement to the author of the brochure, landscape architect Eva Wernerová, and the entire publishing team for compiling this material in the first place. In a well-arranged and informative way, the Guide invites the town's residents and visitors to get to know the wide range of precious trees growing in their immediate environment through brief technical descriptions, nice pictures and an orientation plan. ■

EIN NATURFÜHRER ZU BÄUMEN VON PIEŠŤANY

■ Die Möglichkeit, unsere Kenntnisse über die Umgebung, in der wir aufwachsen und in der wir arbeiten und leben zu vertiefen, ist immer eine Bereicherung. Um so mehr, wenn wir selbst beobachten konnten wie Bäume, die unsere Vorfahren uns hinterließen, aber auch jene, die bereits unsere Generation angepflanzt hatte, um das grüne Erbe der Stadt fortzuführen, wachsen und sich entwickeln. Die Natur - Wälder, Flüsse, Wiesen und schließlich auch Parks - übernehmen wir in ihrer vollen Schönheit und Frische. Es ist unsere Pflicht, sie hoch zu halten und vor schädlichen Eingriffen in ihr Gleichgewicht, im Interesse unüberlegter „Urbanisierungsmaßnahmen“, zu schützen. Einer der wichtigsten Voraussetzungen für den Naturschutz sind die Kenntnis und Verinnerlichung der Umgebung, in der wir leben.

Der Führer „Die Bäume von Piešťany“ bietet eine hervorragende Möglichkeit, einige besonders schöne Vertreter aus dem Reich der Bäume in unserer Stadt kennen zu lernen. Und die Vermutung liegt nahe, dass sie

▲ Laliovník tulipánokvetý rastie neďaleko Kolonádového mosta i pri termálnom prameni A. Trajan. Liriodendron tulipifera, near the Colonnade Bridge and the A. Trajan thermal spring. Ein Tulpenbaum wächst in der Nähe der Kolonnadenbrücke und der A. Trajan-Quelle.

in so manchem Betrachter neben dem ästhetischen Eindruck auch den Wunsch hervorrufen werden, noch mehr Bäume kennen zu lernen und sie sowie die Natur allgemein, zu schützen.

Der Autorin dieser Broschüre und Landschaftsarchitektin Eva Wernerová sowie dem gesamten Kollektiv gebühren unser Dank und Anerkennung für die Zusammenstellung dieses Materials. Auf eine übersichtliche und informative Art, anhand kurzer fachlicher Erörterungen, eindrucksvoller Bilder und einer Orientierungskarte bietet der Führer Bewohnern und Besuchern der Stadt Wissenswertes über eine breite Palette von seltenen Bäumen. ■

Okolo polovice marca, keď teplota vystúpi nad 10°C, sa zobúdzajú ropuchy bradavičnaté zo zimného spánku. Potom, čo sa vyhrabú zo svojich skryš, vyrážajú na každoročnú cestu k vode. Tá cesta však býva plná nástrah a komplikácií, najmä ak križuje dopravnú komunikáciu. Veľmi nebezpečný je napríklad úsek cesty pri vodnej nádrži Striebornica nad obcou Moravany nad Váhom, neďaleko Piešťan. Ropuchy, ktoré prichádzajú z 2 - 3 km vzdialeného lesa, sú pomalé, nemotorné a na teplej asfaltovej ceste sa dokonca rady zohrievajú. Často potom končia pod kolesami áut. Pamätníci z okolia spomínajú, ako s ich zlisovanými teličkami bola pokrytá takmer celá vozovka.

In about the middle of March, when the temperature rises above 10°C, frogs wake up from their winter sleep. After they unearth themselves from their burrows, they set out for their annual pilgrimage to water. It is a journey fraught with complications and traps, especially if it crosses a busy road. For example, the section of road next to the Striebornica water reservoir, above the village of Moravany nad Váhom, not far from Piešťany, is very dangerous. The toads, which arrive here from the 2 - 3 km distant woods, are small and clumsy, and they enjoy lingering right on the hot bitumen road in order to warm up. Not surprisingly, they often end up under the wheels of cars. Personal observers from the neighborhood remember how nearly the whole road used to be covered by their stamped little bodies

Ab etwa Mitte März, wenn die Außentemperatur auf mehr als 10°C steigt, wachen die Erdkröten aus ihrem Winterschlaf auf. Sobald sie ihre Verstecke verlassen haben, begeben sie sich auf ihre alljährliche Wanderschaft zum Wasser. Dieser Weg jedoch steckt voller Tücken und Gefahren, vor allem dann, wenn er von befahrenen Straßen gekreuzt wird. Sehr gefährlich für wandernde Frösche ist zum Beispiel der am Stausee „Striebornica“ vorbeiführende Straßenabschnitt oberhalb der Ortschaft Moravany nad Váhom, in der Nähe von Piešťany. Erdkröten, die aus dem 2-3 km entfernten Wald kommen, sind langsam, schwerfällig und wärmen sich sogar gerne auf der angenehm temperierten Asphaltstraße auf. Oft enden sie dann unter den Rädern der vorbeifahrenden Autos. Augenzeugen aus naher Umgebung erinnern sich, dass ihre kleinen Körper fast die gesamte Straßenoberfläche bedeckten.

Aurel Rusnák Foto autor a Bruno Jakubec

FROGS VS CARS FRÖSCHE VERSUS AUTOS

Bolo treba čosi urobiť, aby sa tento smutný príbeh každoročne neopakoval. V roku 1988 sa členovia Spolku ochrancov prírody a krajiny v Piešťanoch rozhodli postaviť asi na 500-metrovom úseku cesty, kde dochádzalo k najväčším úhynom, zábrany. Chytené ropuchy sa potom vo vedrách prenášali cez cestu k vodnej nádrži. Zo stavania zábran a prenosov sa stala tradícia, ktorá pokračuje nepretržite už dve desaťročia.

V súčasnosti organizuje záchranu žiab na Striebornici občianske združenie Živá Planéta v spolupráci so Správou Chránenej krajiny oblasti Malé Karpaty, Gymnáziom Pierra de Cubertina Piešťany a Slovenským skautingom Piešťany. Zábrany sa stavajú začiatkom marca. Ráno sa zídu dobrovoľní ochranári, skauti a študenti gymnázia, vyzbrojení rýľmi, železnými tyčkami-roxormi, pol kilometrom špagátu a plastovej fólie, ale aj kancelárskymi zošivačkami, ktoré používajú na upevnenie fólie. Vykopú žliabok, do ktorého priebežne vkladajú hrubú plastovú fóliu. Upevnia ju za pomoci roxorov a špagátu, aby pevne stála. Takto sa vytvorí prekážka, ktorú ropuchy nedokážu preliezť ani podhrabať. Šikovná tridsaťčlenná skupina dokáže túto prácu urobiť približne za štyri hodiny.

Po postavení fólie sa začína druhá fáza záchranu ropúch - pravidelné prenosy. Na Striebornici sa zaužíval systém ranných a večerných prenosov. Ranné prenosy (počas vyučovania) si obľúbili študenti gymnázia, večerné až nočné prenosy zase skauti. Od minulého roka má široká verejnosť možnosť dozvedieť sa viac zo života týchto obojživelníkov a zapojiť sa do ich prenášania za asistencie lektora z o.z. Živá Planéta.

ŽABY

Celkový pohľad na vodnú nádrž Striebornica.
A view of the water reservoir Striebornica
Gesamtblick auf den Stausee „Striebornica“

Samičky často dopravujú na svojom chrbte samčekov až do vody.
 She-frogs often carry their men to the water on their backs.
 Weibchen tragen oft ihre Männchen auf dem Rücken bis zum Wasser.

VERZUS AUTÁ

Napriek snahe o záchranu ropúch sa ich počty v lokalite Striebornica od prvých prenosov neustále znižujú. Kým v osemdesiatych rokoch bolo v sezóne prenesených okolo 10 000 jedincov, v súčasnosti je to zhruba 1000 kusov. Napriek veľkému úsiliu sa nepodarilo zastaviť pokles populácie žiab, ani zistiť jeho konkrétne príčiny.

Bolo by nepochybne účinnejším riešením vybudovať trvalé podchody pod cestou. Umožnilo by to bezrizikový návrat nielen dospelých jedincov, ale aj malých žabiek späť do lesa. Na to si však asi budeme musieť ešte nejaký čas počkať. ■

◀ Porada pred stavením zábran.
 The meeting just before setting up the barriers.
 Eine Besprechung vor dem Aufbau der Absperrungen

Something needed to be done in order to avoid repeating the same sad story over and over again. In 1988, the members of the Society for the Protection of Nature and the Environment in Piešťany decided to build barriers along an approximately 500-meter-long section of road which had the highest frog mortality rate. Captured toads were then carried in buckets across the road, to the reservoir. This barrier building and toad transportation developed into a tradition which has been going on for two decades now.

Nowadays, frog conservation at Striebornica Lake is organized by the non-profit organization Living Planet, in cooperation with Small Carpathian Protected Landscape Management, the Secondary Grammar School of Pierre de Coubertin, Piešťany, and the Piešťany division of the Slovak Scouts.

The barriers are built at the beginning of March. Armed with spades, iron rods, about half a kilometer of cord and plastic sheeting, and staplers to fasten the sheeting, volunteers, students and scouts meet in the morning. They dig a shallow groove, and then set the thick plastic mesh in it. They set it firmly into the vertical position with the help of the iron rods and the cord. In the end they have created an obstacle that the toads cannot breach. A skillful 30-member group can do this work in

approximately four hours.

After the fence is set up, the second phase of the toad rescue begins - regular transport; a system of morning and evening frog commutes has been instituted at the lake. The morning commute (during their classes) has become a favorite with the students of the Secondary Grammar School, while evening transport is popular with the scouts. Since last

▲ Ochránári si vymysleli aj novú dopravnú značku. Jej autorom bol Majo Kováč, reštaurátor múzea (1988).

Environmentalists have even invented a new traffic sign. It was designed by Majo Kováč, the museum conservator (1988).

Die Naturschützer entwarfen auch ein neues Verkehrsschild. Sein Autor war Majo Kováč, Museumsrestaurator (1988).

▼ S fóliou šikovne narábajú dievčatá.

Girls are light-fingered with the sheeting.

Die Mädchen gehen geschickt mit der Folie um.

year, members of the public have also had the opportunity to learn about the life of these amphibians and to engage in their transport with the assistance of a Living Planet lecturer.

Despite these endeavors by toad conservationists, their numbers in the Striebornica area are constantly decreasing. While in the 80s some 10,000 animals were transported in a season, nowadays the number has dwindled to approximately 1,000. Despite the best efforts of ecologists and volunteers, the reasons for the decline of the frog population have not been found, and the great mortality continues. Without a doubt it would be much more effective to build permanent tunnels under the road. It would enable the safe return of not only adult frogs, but even those little ones coming back to the woods. It seems like we will have to wait for it for a while. ■

Es musste etwas unternommen werden, damit sich diese traurige Geschichte nicht Jahr für Jahr wiederholt. Im Jahre 1988 beschlossen deshalb Mitglieder des Vereins zum Schutz von Natur und Landschaft in Piešťany auf einem ca. 500 m langen

▼ Žubrienky vyhládávajú plytčiny.
Tadpoles look for shallow water.
Kaulquappen bevorzugen Flachwasser.

Straßenabschnitt, auf dem die meisten Tiere verenden, Absperrungen anzubringen. Die gefangenen Erdkröten wurden anschließend in Fangeimern über die Straße zum Stausee getragen. Die Aufstellung der Absperrungen und das Tragen über die Straße wurden zur Tradition, die ohne Unterbrechung seit mittlerweile zwei Jahrzehnten besteht.

Aktuell wird die Rettung der Frösche am Stausee „Striebornica“ von der Bürgervereinigung „Živá Planéta“ (Lebendiger Planet) in Zusammenarbeit mit der Verwaltung des Naturschutzgebietes Klein Karpaten, dem Pierre de Coubertin-Gymnasium in Piešťany und dem Verein „Slovenský Skauting“ (Pfadfinder-Verein) in Piešťany organisiert. Die Absperrungen werden Anfang März angebracht. Am frühen Morgen treffen sich freiwillige Naturschützer, Pfadfinder und Gymnasialschüler, bewaffnet mit Spaten, Eisenstangen, einem halben Kilometer Leine und Kunststoffolie sowie mit Büroheftern, die zur Befestigung der Folie dienen. Zuerst wird eine Mulde gegraben, in die durchlaufend ein dickes Folienband gelegt wird. Dieses wird mit Eisenstangen und der Leine aufrecht befestigt. So entsteht eine Art Zaun, über den die Frösche weder klettern, noch ihn untergraben können. Eine geübte 30-köpfige Gruppe kann diese Arbeit in etwa vier Stunden bewältigen.

Nach dem Aufstellen der Folie beginnt die zweite Phase der Rettung - das regelmäßige Tragen der Frösche zum Wasser. Am Stausee

„Striebornica“ bewährte sich das System der morgendlichen und abendlichen Transporte. Das Tragen am Morgen (während des Unterrichts) erfreut sich besonders bei den Gymnasiasten einer großen Beliebtheit, am Abend und in der Nacht übernehmen die Pfadfinder gern die Staffel. Seit dem vergangenen Jahr kann auch die breite Öffentlichkeit mehr über das Leben dieser Amphibien erfahren und unter der Aufsicht eines Lektoren der Bürgervereinigung „Živá Planéta“ bei dem Tragen der Frösche helfen. Trotz der Bemühungen um die Rettung der Erdkröten, sinken ihre Bestände in der Lokalität Striebornica immer weiter. Während in den 80er Jahren in der Wanderzeit um die 10 000 Tiere zum Wasser getragen wurden, sind es heutzutage nur knapp 1000 Exemplare. Trotz größten Aufwandes konnten weder der Rückgang der Froschpopulation gestoppt, noch seine konkreten Ursachen ermittelt werden.

Die effektivste Lösung wäre zweifelsohne die Errichtung bleibender Straßenunterführungen. Sie würden nicht nur erwachsenen, sondern auch jungen Fröschen eine risikofreie Rückkehr in den Wald ermöglichen. Darauf werden wir jedoch vermutlich noch eine Zeit lang warten müssen. ■

PO CHODNÍČKOCH POVAŽSKÉHO INOVCA KOSTOLÍK SV. JURAJA

▲ Pri príležitosti sviatku patróna kostolika - sv. Juraja - sa tu každoročne zídu veľa pútnikov z oboch strán Považského Inovca.
On the occasion of St. George's Day, many pilgrims from both sides of the Považský Inovec Mountains gather here every year.
Zum Tag des Kirchenpatrons - des hl. Georg - versammeln sich hier alljährlich zahlreiche Pilger von beiden Seiten des Považský Inovce.

ON THE FOOTPATHS OF THE POVAŽSKÝ INOVEC THE CHAPEL OF ST. GEORGE

AUF DEN PFADEN DES POVAŽSKÝ INOVEC KIRCHE DES HL. GEORG

Vladimír Krupa Foto Ján Galo

Považský Inovec vytvára kulisu celému ľavobrežiu rieky Váh pri Piešťanoch. Toto pohorie je zaujímavé nielen krásnou prírodou, turisticky a rekreačne atraktívnymi oblasťami, ale aj archeologickými náleziskami a pamiatkami. Jedna z takýchto významných pamiatok sa nachádza v katastri obce Nitrianska Blatnica, na trase, ktorá v minulosti spájala oblasť Piešťan s Ponitriem. Na piešťanskej strane je známe archeologické nálezisko Ducové -Kostolec s veľkomoravským veľmožským dvorcom. Na druhej strane pohoria stojí kostolík - rotunda sv. Juraja. Táto národná kultúrna pamiatka sa nachádza 7 km od Ducového (prechodom cez Považský Inovec) a približne 5,5 km od Nitrianskej Blatnice. Kostolík je situovaný na malej plošine skalného ostrohu v lese, na svahu vrchu Marhát (758 m), ktorý tvorí dominantu tejto časti pohoria. Výskumy na oboch lokalitách realizoval Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied v Nitre a viedol ich Alexander Ruttkay.

Walking alongside the Váh River, one sees the backdrop of the Považský Inovec Mountains. This mountain range is interesting not only because of its scenic beauty, but also for its recreational attractions and archeological sites and landmarks. One of those important landmarks is situated in the registered area of the village Nitrianska Blatnica, on the route which used to connect the Piešťany area with Ponitrie (the area along the Nitra River) in the past. The Piešťany side is famous for the Ducové archeological site, Kostolec, a ducal courtyard originating from the era of Great Moravia. The other side of the mountains features a chapel - the rotunda of St. George. This key monument of our national cultural heritage is situated some seven kilometers from Ducové (across the Považský Inovec Mountains) and five kilometers from the village of Nitrianska Blatnica. The little church is situated on a small plateau, a rocky promontory in the woods, on the slope of Mount Marhát (758m), which dominates this part of the range. The archeological research at both sites was carried out by the Archeological Institute of the Slovak Academy of Science under the leadership of Alexander Ruttkay.

Der Bergzug Považský Inovec bildet die Kulisse des gesamten linken Waagufers bei Piešťany. Interessant machen ihn nicht nur die wunderschöne Natur mit attraktiven Touristik- und Erholungsgebieten, sondern auch zahlreiche archäologische Fundstätten und bedeutende Denkmäler. Eines davon befindet sich in der Ortschaft Nitrianska Blatnica, auf der früheren Verbindungsstrecke zwischen den Regionen Piešťany und Ponitrie. Auf der Seite von Piešťany erstreckt sich die bekannte archäologische Fundstätte Ducové-Kostolec mit den Überresten eines großmährischen Herrenhofes. Auf der anderen Seite des Gebirges befindet sich eine kleine Kirche - die Rotunde des hl. Georg. Das sakrale Bauwerk - ein nationales Kulturdenkmal - ist 7 km von Ducové (beim Überqueren des Považský Inovec) und ca. 5,5 km von Nitrianska Blatnica entfernt. Es steht auf einer kleinen Ebene einer Felszunge, im Wald am Hang des Berges Marhát (758 m), der diesen Teil der Bergkette dominiert. In beiden Lokalitäten führte das Archäologische Institut der Slowakischen Akademie für Wissenschaften in Nitra, unter der Leitung von Alexander Ruttkay, Forschungsarbeiten durch.

Výskum pri kostolíku sv. Juraja sa uskutočnil v rokoch 1974 až 1980 v dvoch polohách - Jurko a Púšť. Počas archeologického výskumu sa zistilo, že okolo kostolíka sa rozprestieral cintorín, ktorého najstaršie hroby boli drobnými nálezi datované do polovice 11. storočia. Celkovo bolo preskúmaných 130 hrobov. V širšom okolí kostolíka sa koncentrovalo osídlenie. Obyvatelia sa popri poľnohospodárstve zaoberali aj dechtárstvom a výrobou železa. Kostolík - pôvodne rotunda - má predrománsky, veľkomoravský pôvod. Zánik tohto osídlenia kladieme do 13. storočia, kedy začalo i postupné pustnutie kostolíka - rotundy.

Písomné správy o kostolíku ho označovali ako renesančný s barokovými prestavbami. Najstaršie správy však pochádzajú až z roku 1559 a hovorí sa v nich o jeho prestavbe v roku 1530. Po tejto úprave kostolík opäť chátral a k ďalšej adaptácii, či skôr väčšej prestavbe, došlo v 17. storočí. Zachované zvyšky rotundy boli zakomponované do kostolíka. Na západnej strane bola postavená veža (letopočet na nej ju datuje do roku 1655), na južnej zasa dvojpriestorová prístavba. Sakrálny objekt tak získal dnešnú podobu, pričom prítomnosť rotundy je tu zreteľná. Dlážky v interiéroch vydláždili tehľami, do apsidy umiestnili barokový oltár s obrazom patróna kostola sv. Juraja, bojujúceho s drakom. Pôvodný obraz bol, žiaľ, odcudzený a dnes ho nahrádza obraz, ktorý

▼ Pohľad cez okno kostolíka pripomína pestrú vitráž.
View through the chapel window reminds us of stained glass.
Ein Blick durch das Fenster der Kirche erinnert an ein buntes Mosaikbild.

▲ Interiér kostolíka s oltárnym obrazom sv. Juraja.
The church interior with the altar painting of St. George.
Das Interieur der Kirche mit dem Altarbild des hl. Georg

napodobňuje originál a je dielom miestneho umelca Štefana Šišku z Nitrianskej Blatnice. V severnej časti plošiny až do roku 1962 stála staršia stavba - škola zo 17. storočia, ktorá neskôr slúžila ako panský lovecký letohrádok a potom ako horáreň.

Každý rok sa na lokalite konajú púte z príležitosti sviatku sv. Juraja. Púť býva zvyčajne najbližšiu nedeľu po tomto sviatku. Jej náboženský význam sa snúbi s turistickou atraktivnosťou miesta - kostolíka situovaného v lese, na trase náučného chodníka Považský Inovec. V deň púte sa sem dá podniknúť, v prípade pekného počasia, príjemný celodenný výlet. Napríklad z Nitrianskej Blatnice pešo lesom ku kostolíku. Po absolvovaní omše si možno pozrieť interiérotundy a odpočinúť si v areáli pamiatky. Nechýba kultúrny program ani typické púťové atrakcie ako predaj medovníkov, stánky s občerstvením či suvenírmi. Cez pohorie sa dá potom ísť po vyznačených turistických chodníkoch do obce Hubina a na Ducové, do Moravian nad Váhom alebo do Piešťan. V rámci náučného chodníka sa dá vystúpiť i na rozhľadňu na Marháte. (Rozhľadňa bola slávnostne otvorená 4. októbra 2008). Nenechajte si ujsť najbližšiu púť na „Jurka“. Je to zážitok, ktorý stojí za to. ■

Research at the Chapel of St. George was carried out between 1974 and 1980 at two locations - Jurko and Púšť; and resulted in the discovery that the chapel used to be surrounded by a cemetery, where the oldest graves date back to the 11th century, according to some preliminary

▲ K púti patrí aj bohoslužba.
The pilgrimage is accompanied by a church service.
Die Messe ist Bestandteil der Wallfahrt.

findings. Overall, there were some 130 graves discovered. The broader neighborhood of the church used to serve as the centre of a settlement. Its former inhabitants used to farm and work in tar and iron production. The chapel - originally a rotunda - comes from the pre-Romanesque period of Great Moravia. The fall of this settlement dates to the 13th century, when the gradual deterioration of the rotunda began.

Written reports about the church describe it as a Renaissance chapel with some Baroque

renovations. However, the oldest records are those of 1559, and they mention its reconstruction back in 1530. After this renovation the deterioration of the church resumed, and its further redevelopment did not come until the 17th century. The preserved remnants of the rotunda were then embedded into a small church. At that time a tower was added to the west part of the building (circa 1655) and two annexes added to the south. Thus the sacral building gained its current appearance, while the presence of the rotunda is still visible. The interior floors were paved in brick, and a baroque altar depicting St. George fighting a dragon was placed in the

apse. Unfortunately, the original painting was stolen and replaced by a copy made by local painter Štefan Šiška of Nitrianska Blatnica. Until 1962 there was another building standing on the north part of the plateau - a school from the 17th century, later used as a nobleman's summer house and hunting lodge.

There are annual pilgrimages organized here annually, on the occasion of St. George's Day. The pilgrimage usually takes place on the first Sunday following the holiday. The religious significance of the event is coupled with the aesthetic attraction of the place - the church is situated in the woods, on the Považský Inovec guided path. In case of good weather one can make a pleasant all-day hiking trip here, such as by walking through the forest from Nitrianska Blatnica.

After the Sunday mass it is possible to have a look at the interior of the rotunda and have a rest at the site complex. The event also includes a cultural program and typical pilgrimage attractions such as stalls with snacks, like honey-cakes for example, or souvenirs. It is possible to cross the mountains then, via marked tourist pathways, and arrive in Hubina, Ducové, Moravany nad Váhom or even Piešťany. The guided path also crosses an outlook tower at the top of Mount Marhát. (It was opened ceremonially on October 4, 2008). You must experience the next pilgrimage to "Jurko" (George), it is not to be missed. ■

▼ Oddych a osvieženie v jarnej prírode je súčasťou púte. Relaxation and refreshment are inseparable parts of the pilgrimage. Erholung und Erfrischung in der Frühlingsnatur gehören zur Wallfahrt dazu.

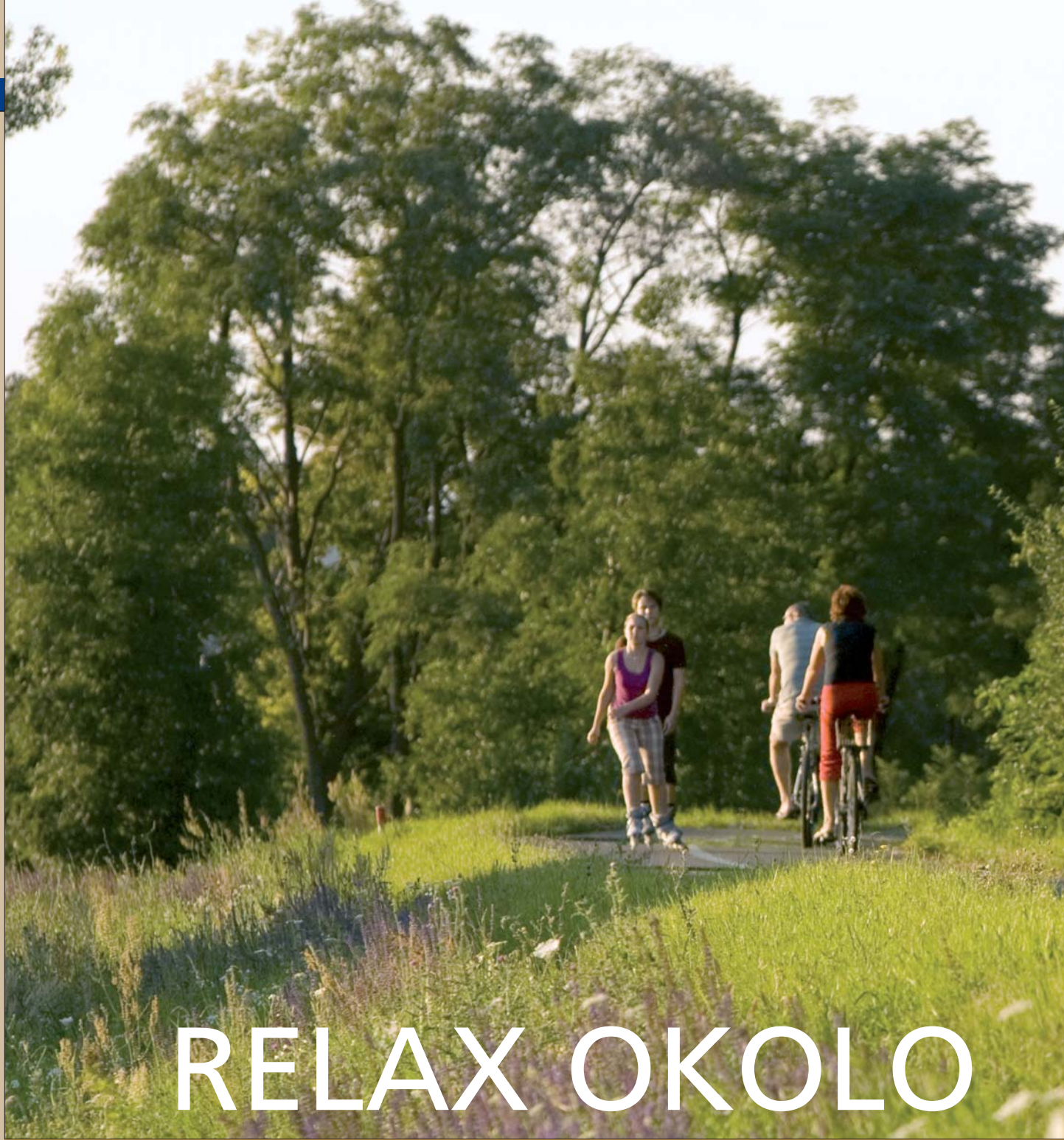
Forschungen in der Nähe der Kirche des hl. Georg verliefen in den Jahren 1974-1980 in zwei Lokalisationen - „Jurko“ und „Púšť“. Archäologische Untersuchungen zeigten, dass die Kirche ursprünglich von einem Friedhof umgeben war, dessen älteste Gräber anhand kleinerer Funde in die erste Hälfte des 11. Jahrhunderts datiert wurden. Insgesamt wurden 130 Gräber erforscht. Im weiteren Umkreis der Kirche konzentrierte sich die Besiedlung. Die Bewohner widmeten sich neben Landwirtschaft auch der Pechlerei (Herstellung von Teer) sowie der Produktion von Eisen. Die Kirche - ursprünglich eine Rotunde - stammt aus der vorromanischen, großmährischen Zeit. Der Untergang dieser Siedlung wird in das 13. Jahrhundert datiert, zu dieser Zeit begann auch der allmähliche Verfall der Rotunde.

In schriftlichen Überlieferungen wird die Kirche als Renaissanceobjekt mit barocken Umbauten geführt. Die ältesten Erwähnungen jedoch stammen erst aus dem Jahr 1559 und nehmen Bezug auf ihren Umbau im Jahre 1530. Nach dieser Veränderung verfiel die Rotunde im Laufe der Zeit erneut und zu einem weiteren, größeren Umbau kam es erst im 17. Jahrhundert. Dabei wurden die erhaltenen Reste der Rotunde in die neue Kirche integriert. Auf der Westseite wurde ein Turm errichtet (mit der Jahreszahl 1655), auf der Südseite kam ein zweiräumiger Anbau hinzu. Dadurch erhielt das sakrale Objekt seine heutige Gestalt, wobei die integrierte Rotunde markant blieb. Die Böden der Innenräume wurden mit Ziegeln ausgelegt. In der Apside wurde ein Barockaltar mit einem Bild aufgestellt, das den Kirchenpatron, den hl. Georg, im Kampf mit

einem Drachen zeigte. Das Originalbild wurde leider entwendet und heute befindet sich an seiner Stelle eine Kopie - ein Werk des heimischen Künstlers Štefan Šiška aus Nitrianska Blatnica. Im nördlichen Teil der Ebene stand bis zum Jahr 1962 ein weiteres Bauwerk - eine Schule aus dem 17. Jahrhundert, die später als Jagdpavillon und danach als Forsthaus diente.

Am ersten Sonntag nach dem Tag des hl. Georg findet an diesem Ort alljährlich eine Wallfahrt statt. Ihre religiöse Bedeutung steht im Einklang mit der touristischen Attraktivität des Ortes - der kleinen Kirche im Wald, am Verlauf eines Lehrpfades. Am Tag der Wallfahrt können Interessierte bei schönem Wetter einen Ganztagsausflug hierher unternehmen, zum Beispiel aus der Ortschaft Nitrianska Blatnica zu Fuß durch den Wald bis zur Kirche. Nach der Messe können sie das Interieur der Rotunde besichtigen und sich anschließend im Areal des Denkmals ausruhen. Ein Kulturprogramm und typische Attraktionen, wie der Verkauf von Lebkuchen sowie Stände mit Speisen, Getränken und Souvenirs runden das Fest ab. Über das Gebirge führen markierte Wanderwege in die Ortschaften Hubina, Ducové, Moravany nad Váhom oder nach Piešťany. Im Verlauf des Lehrpfades befindet sich auch die Aussichtsplattform „na Marháte“, die am 4. Oktober 2008 feierlich eröffnet wurde. Lassen sie sich die nächste Wallfahrt zum „Jurko“ nicht entgehen. Es ist ein lohnenswertes Erlebnis. ■

RELAX OKOLO

RECREATION AT
SĽŇAVA LAKE

ERHOLUNGSWEG
AM STAUSEE
SĽŇAVA

■ Myšlienka vybudovania relaxačného okruhu pre peších, kolieskových korčuliarov a cyklistov okolo vodnej nádrže Sĺňava na rieke Váh sa zrodila v roku 2000 v neziskovej organizácii ProPolis. Voľba padla na túto lokalitu preto, lebo pohľad z koruny hrádze na okolitú prírodu - na hladinu vodnej plochy, siluetu hôr a zvyšky lužných lesov - po takomto využití priamo volali. Okrem toho Sĺňava ako chránený areál je dočasným alebo trvalým domovom mnohých druhov vtáctva, ktoré svojou prítomnosťou umocňujú príťažlivosť krajiny.

Viliam Vavro Foto Tomáš Hudcovič Mapa autor

SĽŇAVY

■ The idea of building a recreation ring for walkers, inline skaters and cyclists at Sĺňava Lake was started in 2000 by the non-profit organization ProPolis. This location was chosen for its beautiful view of the surrounding scenery - the surface of the water, the silhouette of the mountains and the remnants of flooded forest seen from the top of the dam. In addition to this, Sĺňava is a bird sanctuary, a temporary or permanent haven for various varieties of our feathered friends; a further enhancement to the region.

■ Die Idee eine Rundbahn und einen Spazierweg für Fußgänger, Skater und Radfahrer um den Stausee Sĺňava am Fluss Waag zu bauen, wurde im Jahre 2000 in der nicht kommerziellen Gesellschaft „ProPolis“ geboren. Die Wahl fiel nicht zufällig auf diese Lokalität. Der Blick von der Dammkrone auf die wunderschöne Natur und die Wasserfläche, die Silhouette der Berge und Teile der Auenwälder haben sie hierfür geradezu prädestiniert. Außerdem ist Sĺňava als Naturschutzgebiet die Heimat vieler Vogelarten - für manche dauerhaft, für andere auf Zeit - welche durch ihren Aufenthalt die Attraktivität der Landschaft unterstreichen.

Ľudí okolo ProPolisu inšpirovali aj príklady zo zahraničia, ktoré ukazujú, ako sa dá vhodne využívať prírodný potenciál na vytváranie príťažlivých miest pre aktívny odpočinok a rekreáciu. Lenže v Piešťanoch nie je veľa stavieb, ktoré by vznikli vďaka iniciatíve občianskych aktivít, preto sa našlo dosť skeptikov, ktorí nedávali zámeru vybudovať Kolookruh veľké šance na úspech. A naozaj, bolo treba prekonať množstvo prekážok, kým sa veci začali hýbať.

Realizáciu projektu sa ProPolis snažil riešiť v úzkej spolupráci s Mestom Piešťany a Slovenským vodohospodárskym podnikom, odštepným závodom Piešťany, bez ktorých by dielo nemohlo vzniknúť. Ďalším dôležitým momentom bolo rešpektovanie zásady trvalo udržateľného rozvoja, ktoré sa zohľadnilo už pri vypracovaní projektovej dokumentácie.

Dielo ešte zďaleka nie je hotové, ale 1., 3. a 4. úsek v úhrnnej dĺžke takmer 5 km sú už verejnosti sprístupnené. Zjednodušene povedané, je to celá pravá strana nábrevia Váhu a jazera – od Krajinského mosta až po hať Drahovce.

Z tohto investične náročného zámeru sa podarilo prestavať už takmer 550 tis. €. N. o. ProPolis pritom prispela čiastkou vyše 33 tis. €, predovšetkým vďaka podpore občanov a firiem, ktorí každoročne nasmerovali zákonom povolené 2% dane z príjmu na výstavbu tohto diela a ďalšie aktivity v rámci trvalo udržateľného rozvoja.

Dopravná štúdia a dopravný prieskum upozornili na skutočnosť, že by bolo rizikom nechať vedľa seba na korune hrádze pohybovať sa korčuliarov, ktorí sú podľa zákona posudzovaní ako peší, a cyklistov. Preto sa musela na inkriminovaných úsekoch vytvoriť v breme medzi korunou hrádze a tokom rieky, ktorá sa prehradením mení na jazero, nová komunikácia pre cyklistov. Práve oni budú mať možnosť už od jari si vyskúšať novovybudovaný 1. úsek medzi Krajinským mostom a Lodenicou.

Všetci, ktorí okolo tohto projektu pracujú, veria, že sa postupne podarí prefinancovať aj ďalšie úseky 11 950 m dlhej trasy Kolookruhu. Piešťany by tak získali novú možnosť športového a rekreačného využitia pre deti, mládež, ako aj ostatné vekové kategórie v jedinečnom prírodnom prostredí. Realizácia tohto diela ukazuje, že občianske aktivity v našom regióne môžu stavať nielen cesty, ale zároveň získavať sebavedomie a budovať si vlastnú tradíciu. ■

The people from ProPolis were inspired by foreign examples that show how nature can be used appropriately to create attractive places for sports and recreation. However, in Piešťany you cannot find many examples of buildings that originated out of public initiative, so there were a lot of skeptics that gave low odds to the intention to build „Kolokruh“ (Roundring). There were really a lot of obstacles to be overcome, until things started moving forward.

The project has been implemented by ProPolis together with the close cooperation of the Town of Piešťany and the Slovak Water Management Company and its Piešťany Branch; without this assistance the work could not have been done. Respect for the environment and for sustainable development has been the byword for the plan from the outset.

The task is still far from being finished, but the 1st, 3rd and 4th sections, totaling 5 km, have already been opened to the public. Simply put, this represents the whole right side of the River Váh and the lake - from Krajinský Bridge to the Drahovce Dam.

Nearly € 550,000 has been spent on this financially demanding project. ProPolis contributed the sum of € 33,000 to this, mostly thanks to the people and companies who sent 2% of their revenue tax every year to build this project and to sponsor further activities connected to sustainable development.

A traffic survey revealed that it would be risky to let inline skaters and cyclists on the embankment summit, as skaters are classified by law as pedestrians. For this reason it was determined that the passage along the top of the embankment had to be redeveloped into a new road devoted to cyclists. They will have the opportunity to try out the newly built 1st section between Krajinský Bridge and Lodenica (Mooring Area) this spring.

All the people engaged in the project believe that in the future they will find funding to successfully finish further sections of the 11,950 m long track of Kolokruh (Roundring). If that is the case, Piešťany will have gained a new sport and recreation facility for children of all ages in this unique natural environment. The project's

development proves that civil initiatives in our region can build not only roads, but also self esteem and cultural heritage. ■

Die Mitstreiter der Initiative „ProPolis“, ließen sich unter anderem durch Beispiele aus dem Ausland inspirieren, die zeigen, wie sich das Naturpotential zum Erschaffen von attraktiven Plätzen für Freizeit und aktive Erholung nutzen lässt. Da jedoch Piešťany nicht mit einer Fülle von Bauwerken aufwarten kann, die dank einer Initiative der Bürgeraktivitäten entstanden sind, fanden sich einige Skeptiker, die dem Vorhaben, einen Rundweg zu bauen, keine Chance gaben. Und tatsächlich mussten zahlreiche Hürden bewältigt werden, bis das Projekt zum Laufen kam.

Bei seiner Realisierung arbeitete die „ProPolis“ eng mit der Stadt Piešťany sowie der Zweigstelle des Slowakischen Betriebes für Wasserwirtschaft (Slovenský vodohospodársky podnik) in Piešťany zusammen, ohne deren

Vorhabens konnten bereits knapp 550 tausend Euro baulich umgesetzt werden. Die Gesellschaft „ProPolis“ trug dazu mit einer Summe von mehr als 33 tausend Euro bei, vorrangig dank Unterstützung der Bürger und Unternehmen, die jedes Jahr die vom Gesetzgeber erlaubten 2% der Einkommenssteuer der Umsetzung dieses Projektes und weiterer Aktivitäten in Zusammenhang mit einer dauerhaft haltbaren Entwicklung zuwendeten.

Eine Verkehrstudie wies auf die Tatsache hin, dass die gemeinsame Nutzung der Dammkrone durch Skater, die laut Gesetz als Fußgänger gelten, und Radfahrer, ein erhebliches Risiko darstellen würde. Daher musste in den betroffenen Abschnitten zwischen der Dammkrone und dem Flusslauf, aus dem durch das Aufstauen ein See wird, ein neuer Weg für Radfahrer gebaut werden. Und sie werden auch die Möglichkeit haben, schon im kommenden Frühling den neu entstandenen 1. Abschnitt zwischen der „Krajinský“ Brücke und der Anlegestelle „Lodenica“ zu testen.

Alle Projekt-Beteiligten sind der festen Annahme, dass nach und nach auch weitere Abschnitte der insgesamt 11 950 m langen Trasse des „Koloobruh“ (Rundbahn) finanziell abgedeckt werden können. Piešťany würde dadurch eine neue Möglichkeit der Sport- und Freizeitgestaltung für Kinder und Jugendliche, aber auch für alle anderen Alterskategorien, in einer einmaligen Naturumgebung, bekommen. Die Realisierung dieses Projektes beweist einmal mehr, dass die Bürgeraktivitäten in unserer Region nicht nur Straßen bauen, sondern auch ein neues Selbstbewusstsein erlangen und eigene Traditionen gründen können. ■

Unterstützung das Bauwerk nicht entstanden wäre. Ein weiterer wichtiger Aspekt war, dass der Grundsatz einer dauerhaft haltbaren Entwicklung bereits bei der Ausarbeitung der Projektdokumentation berücksichtigt wurde.

Das Projekt ist noch lange nicht beendet, dennoch können die Abschnitte 1, 3 und 4, in einer Gesamtlänge von knapp 5 km, von der Öffentlichkeit genutzt werden. Es handelt sich um die gesamte rechte Uferseite der Waag und des Stausees – von der „Krajinský“ Brücke bis zum Wehr Drahovce.

Im Rahmen dieses hinsichtlich der Investitionen sehr anspruchsvollen

ŠAMPIÓN VO WINDSURFINGU

PATRIK POLLÁK

V THERMII

Windsurfing Champion Patrik Pollák Visits Thermia Windsurf-Champion Patrik Pollák im Thermia

Jana Štefečková Beňačková Foto autor a archív P. P.

V závere uplynulého roka zavítal do Piešťan najúspešnejší slovenský windsurfista a dvojnásobný majster sveta Patrik Pollák. Ubytoval sa v hoteli Thermia Palace, aby si po náročnej sezóne vychutnával regeneráciu v piešťanskom bahne a termálnej vode a načerpal nové sily pred sústredením na nastávajúcu sezónu. Jeho kúpeľný pobyt sme využili na krátky rozhovor.

Patrik Pollák, the top Slovak windsurfer and two-time world champion, visited Piešťany at the end of last year. He stayed in Thermia Palace Hotel, where he rejuvenated himself soaking in Piešťany mud and thermal water after a tough season. He also used the peaceful setting to rehabilitate his body and prepare for the next season of competition. During his spa stay we asked him for a short interview.

Ende vergangenen Jahres kam der erfolgreichste slowakische Windsurfer und zweifacher Weltmeister in dieser Sportdisziplin, Patrik Pollák, nach Piešťany. Der Sportler checkte im Hotel Thermia Palace ein. Nach einer anspruchsvollen Saison genoss Patrik die Erholung im hiesigen Schlamm und Thermalwasser. Gleichzeitig schöpfte er hier Kräfte für die Vorbereitung auf eine neue Saison. Seinen Kuraufenthalt nutzten wir zu einem kurzen Gespräch.

Čo považuješ za svoj najväčší športový úspech?

■ Hm, záľudná otázka. Už to, že robím tento šport dlhšie a baví ma, je úspechom. Ale chápem, že dôležitejšie sú výsledky. Trikrát som sa zúčastnil na letnej olympiáde a som dvojnásobný majster sveta vo windsurfinhu v triede Raceboard. To sú veci, ktoré sa nepodaria každému športovcovi.

Kde sa ti lepšie „jazdilo“ - na olympiáde alebo na majstrovstvách sveta?

■ Trieda Raceboard na majstrovstvách sveta mi vyhovuje viac ako napríklad pretekať na olympiáde, kde musia mať všetci rovnakú veľkosť plachty. Windsurfisti na súťažiach v kategórii Raceboard nemusia mať rovnakú výbavu, ale musia jazdiť na zaregistrovanej značke. Tak si každý môže dokonale prispôbiť výstroj svojim požiadavkám.

Aké sú tvoje ciele v budúcej sezóne?

■ Mojim cieľom v budúcej sezóne je vytvoriť novú „dosku“ na windsurfing. Celý projekt mám už v hlave. Chcel by som navrhnúť nový plavák a vyhrať s ním titul majstra sveta. Je to pre mňa veľká výzva. Nebude to už len o tréningu, ale mohol by znamenať aj plynulý prechod do biznisu. Motiváciou je, že na trhu neexistujú také kvalitné plaváky, aké by som si predstavoval. Samozrejme, celý proces treba zvládnuť i technologicky. Ale kvalitných ľudí, ako aj miesto na výrobu, už mám vyhladené.

Na takýto projekt treba aj sponzora...

■ Určite je potrebné zainvestovať, ale našou výhodou je, že výrobu plaváku zvládajú windsurfisti aj sami. Najdrahšie sú materiály na jeho výrobu. Ak sa nám podarí plavák vyrobiť, po roku testovania prototyp zaregistrujeme a po dvoch rokoch môžeme na ňom štartovať na majstrovstvách sveta.

Teraz trochu z iného súdka. Ktorá z doposiaľ navštívených krajín ťa najviac zaujala?

■ Určite Nová Kaledónia a Austrália. V Austrálii je to Sydney. V meste sú perfektné podmienky na windsurfing. Všade sú nádherné čisté pláže, kde stále fúka a okrem toho sa tam pohybuje moja krvná skupina.

Skúšal si aj nejaké iné športy spojené s „doskou“?

■ Skúšal som všetko možné - kiteboarding, wakeboarding, surfovanie, ale momentálne mám najbližšie ku kitewingu. Pre vysvetlenie je to plachta podobná ako pri windsurfinhu, ktorú držíte v rukách nad sebou a na ktorej lietate pri dobrom vetre aj dvadsať metrov. Na nohách môžete mať pri tom obuté lyže, snowboard, korčule alebo mountainboard. Ja najradšej používam „krídlo“ s lyžami.

Z akých krajín máš najbližších priateľov medzi windsurfistami?

■ Kamarátov mám po celom svete, ale medzi najlepších patria poľskí windsurfisti, ktorí sú momentálne aj najúspešnejší v tejto disciplíne.

V Piešťanoch si po prvýkrát?

■ Už som tu raz bol na dlhšom pobyte, ale som si čerpal procedúry ambulantne. V hoteli na Kúpeľnom ostrove som po prvýkrát.

Myslíš si, že pobyt v piešťanských kúpeľoch ti pomáha?

■ Určite áno. Prišiel som kvôli oddychu a regenerácii, liečim si staré zranenia. Okrem toho mám dosť vytahané šľachy. (Úsmev).

Ktoré procedúry sú pre teba najpríjemnejšie?

■ Trakcie vo vode. Je to celkom zábava. Vyzerá to síce dosť strašne, ale pocit po procedúre je naozaj príjemný. Pôsobí hlavne na krčnú chrbticu, ktorú mám z windsurfingu „rozbitú.“

Ako inak ešte relaxuješ?

■ Pri hudbe a pri šoférovaní. Také tri dni šoférovania do Španielska na preteky je slušná práca, nie? Okrem toho si robím pre vlastné potešenie videá z windsurfingu a kitewingu. Moje skoky si môžete pozrieť aj na stránke - www.svk1.com. ■

What do you consider to be your biggest success in sport?

■ Hmm, a tricky question. Just the fact that I have been doing this sport for a long time and I like it qualifies it as a success. But I understand that the results are more important. I participated in the Summer Olympic Games three times and I am a two-time world champion in windsurfing in the Raceboard class. This is a level of success not achieved by every sportsman.

Where did you like racing more - in the Olympic Games or the world championship?

■ The Raceboard class at the world championship is better for me than to race in the Olympic Games, where everybody has to have the same size of sails. Windsurfers in the competitions in the Raceboard category do not have to have the same equipment, although they do have to race on registered brand-name gear. That way, everybody can perfectly adapt the equipment for their requirements.

What are your aims in the next season?

■ My aim in the next season is to create a new board for windsurfing. I already have an idea about how to do it. I would like to design a new board and win a world championship with it; it is a big challenge for me. It will not only be an exercise, it could easily segue into a business. I am motivated by the fact that currently there are not any boards on the market of the high caliber I would like to see. Of course there are a lot of technological considerations to this process as well, but I

have already chosen the people and place for the construction.

You need a sponsor for such a project...

■ It is definitely necessary to invest, but our advantage is that windsurfers can create the board themselves. Construction materials are the most expensive element. If we succeed in creating a new board, we will register the prototype after a year of testing, and after two years I will be able to start with it at the world championship.

Now for a slightly different question; of the countries you have visited so far, which was the most interesting for you?

■ Definitely New Caledonia and Australia. And especially Sydney in Australia. There are perfect conditions for windsurfing in that city. There are beautiful clean beaches where the wind blows perpetually and the people are interested in the same thing as me.

Have you tried any other sports connected with the board?

■ I have tried many of them - kiteboarding, wakeboarding, surfing, but now I like kitewing the most. Just to explain it: it is a sail similar to windsurfing which you grip with your hands above you, and you fly with it, even up to twenty metres if the wind is good. You can have skis, snowboard, skates or a mountainboard on your feet. I prefer a "wing" with skis.

In what countries do you have the closest friends in windsurfing?

■ I have friends all over the world but the best are Polish windsurfers, who are currently the most successful in this discipline.

Are you in Piešťany for the first time?

■ I was here for a longer time once but I did not stay in a spa hotel. This is my first time in the hotel on the Spa Island.

Do you think that the stay in Piešťany Spa helps you?

■ Yes, it definitely does. I have come to relax and recuperate, and to treat my old injuries. And besides that, my tendons are quite damaged (smile).

Which of the treatments do you enjoy the most?

■ Traction in water. It is quite fun. Although it looks terrible, the feeling after the treatment is really enjoyable. It mainly affects my

cervical backbone, which is damaged because of windsurfing.

How do you relax?

■ I like listening to music and driving. Three days of driving to Spain to races isn't a bad kind of job, is it? And I also make videos of windsurfing and kitewing just for my own amusement. You can catch my jumps on the website www.svk1.com. ■

Was hältst Du für Deinen bisher größten sportlichen Erfolg?

■ Hm, eine schwierige Frage. Allein die Tatsache, dass ich mich diesem Sport schon seit langem widme und dass er mir Spaß macht, ist ein Erfolg. Abgesehen davon verstehe ich natürlich, dass Ergebnisse maßgebend sind. Ich habe insgesamt dreimal an olympischen Sommerspielen teilgenommen und bin zweifacher Windsurf-Weltmeister in der Disziplin Raceboard. Das sind Erfolge, auf die nicht jeder Sportler zurück blicken kann.

Sagte Dir das „Wellenreiten“ mehr bei den Olympischen Spielen oder bei der Weltmeisterschaft zu?

■ Meinen Vorstellungen entspricht eher die Kategorie Raceboard bei der Weltmeisterschaft, als das Rennen bei den Olympischen Spielen, bei dem alle Teilnehmer ein gleich großes Segel haben müssen. Bei einem Rennen in der Disziplin Raceboard müssen die Windsurfer nicht über die gleiche Ausstattung verfügen, Bedingung ist nur eine registrierte Brett-Marke. So kann jeder die Ausstattung seinen individuellen Bedürfnissen anpassen.

Wie sind Deine Ziele für die kommende Saison?

■ Mein Ziel für die nächste Saison ist die Erschaffung eines neuen Surfbrettes. Das ganze Projekt habe ich bereits im Kopf. Ich möchte gerne einen neuen Schwimmkörper entwerfen und damit den Weltmeistertitel gewinnen. Für mich bedeutet es eine große Herausforderung. Es wird sich also nicht alles nur um das Training drehen, sondern auch um einen fließenden Einstieg in das Geschäftliche. Motivierend ist für mich vor allem die Tatsache, dass auf dem Markt

derzeit keine Schwimmkörper existieren, die meinen Vorstellungen entsprechen würden. Natürlich muss der ganze Prozess auch technologisch bewältigt werden. Hochqualifizierte Mitarbeiter sowie eine Produktionsstätte habe ich bereits ausgesucht.

Solch ein Projekt benötigt Sponsoren..

■ Sicherlich sind bestimmte Investitionen notwendig, aber zu unseren Vorteilen gehört, dass wir Windsurfer in der Lage sind, einen Schwimmkörper allein herzustellen. Das Teuerste dabei ist das Material für dessen Herstellung. Haben wir erst einen Schwimmkörper erschaffen, können wir den Prototyp nach der Prüfzeit von einem Jahr registrieren lassen und nach zwei Jahren kann ich damit bei der Weltmeisterschaft starten.

Jetzt zu einem anderen Thema: welches der Länder, die Du bisher besucht hattest, beeindruckte Dich am meisten?

■ Mit Sicherheit Neukaledonien und Australien. In Australien ist es Sydney. In dieser Stadt gibt es perfekte Bedingungen zum Windsurfen. Überall gibt es

wunderschöne, saubere Strände mit stetigem Wind und außerdem trifft man dort auf viele Gleichgesinnte.

Hast Du auch andere, mit einem „Brett“ verbundene Sportarten ausprobiert?

■ Ich probierte alles Mögliche aus - Kitesurfen, Wakeboarding, Surfen, aber momentan sagt mir das Kitewing am meisten zu. Zur Erklärung: es ist ein Segel, ähnlich wie beim Windsurfen, das sie in den Händen vor sich halten, und mit dem sie bei guten Windbedingungen auch 20 Meter weit fliegen können (siehe Foto). An den Füßen können sie dabei Skier, Snowboard, Schlittschuhe oder ein Mountainboard tragen. Ich verwende den „Flügel“ vorzugsweise mit Skiern.

Aus welchen Ländern stammen Deine engsten Windsurf-Freunde?

■ Freunde habe ich auf der ganzen Welt, aber zu den engsten gehören Windsurfer aus Polen. Sie sind derzeit auch die erfolgreichsten in dieser Disziplin.

Bist Du zum ersten Mal in Piešťany?

■ Ich war bereits einmal, zu einem längeren Aufenthalt in Piešťany, aber damals

absolvierte ich alle Anwendungen ambulant. In einem Hotel auf der Kurinsel bin ich zum ersten Mal.

Bist Du der Meinung, dass Dir der Aufenthalt im Heilbad Piešťany hilft?

■ Ganz sicher ja. Ich kam hierher, um mich zu erholen und meine alten Verletzungen behandeln zu lassen. Außerdem habe ich ziemlich ausgeleierte Sehnen. (Lächeln).

Welche Anwendungen findest Du am angenehmsten?

■ Traktionen im Wasser. Es macht richtig Spaß. Das ganze weckt zwar einen relativ schlimmen Eindruck, aber das Gefühl nach der Anwendung ist wirklich äußerst angenehm. Es wirkt hauptsächlich auf die Halswirbelsäule, die ich mir beim Windsurfen „ramponiert“ habe.

Und wie entspannst Du sonst?

■ Bei Musik und Autofahren. Solch eine Dreitage-Fahrt nach Spanien zum Rennen ist eine anständige Leistung, oder? Außerdem mache ich für mich, zum Spaß, eigene Videos vom Windsurfen und Kitewing. Meine Sprünge können Sie unter anderem auf der Seite www.svk1.com sehen. ■

S KOŇMI

je život krajší

Tatiana Cupanová, Lucia Kuklišová
Foto Lucia Kuklišová, Miloš Ottinger

Kone v našich predstavách sú synonymom elegancie, voľnosti a romantiky. Iba málokto sa nezastaví pri ohrade s týmito nádhernými zvieratami. Po stáročia slúžili človeku na dopravu, na ťažkú prácu v lese i na poli a veľmi významnú úlohu zohrali aj vo vojnách. Hoci ich praktické využitie postupom času ustúpilo, koníky si stále nachádzajú svoje miesto pri ľuďoch. Pomáhajú odreagovať sa od pretechnizovaného sveta a slúžia predovšetkým na rekreáciu a šport. V súčasnosti sa čoraz častejšie uplatňujú aj pri rehabilitácii.

LIFE WITH HORSES IS MORE BEAUTIFUL

In our imaginations, horses are synonymous with elegance, freedom and emotion. It is the rare individual who doesn't stop when passing by the enclosures of these wonderful animals. For centuries they have served humans for transportation, for hard forest and field work, and for crucial military purposes in wartime. Although their practical use has been reduced with the progress of time and technology, horses still find their place in people's lives. They now help us to relax from our too mechanical world, and serve mainly for recreational and sport purposes. Nowadays, they are becoming more frequently used for rehabilitation.

MIT PFERDEN IST DAS LEBEN SCHÖNER

Pferde stellen für uns ein Sinnbild der Eleganz, Freiheit und Romantik dar. Es gibt kaum jemanden, der an einer Koppel mit diesen wunderschönen Tieren vorbei geht, ohne anzuhalten. Jahrhunderte lang dienten sie dem Menschen zu Transportzwecken und bei schweren Arbeiten im Wald oder auf dem Feld. Eine bedeutende Rolle spielten sie vor allem während der Kriege. Obwohl ihre Nutzung als Lasttiere im Laufe der Zeit in den Hintergrund trat, haben Pferde im Leben des Menschen nach wie vor ihren festen Platz. Sie helfen ihm von der übertechnisierten Welt Abstand zu nehmen und sind besonders als seine Freizeit- und Sportbegleiter wichtig. Aktuell werden sie immer häufiger in der Physiotherapie eingesetzt.

Arabské príslovie hovorí, že najkrajší pohľad na svet je z konského chrbta. Nuž ale vedieť vyskočiť do jazdeckého sedla, to chce tiež určitú gramotnosť, najmä ak sme naučení vysedávať skôr pri počítači alebo televízore. Kto naberie odvahu a vyskúša, aký je to pocit, keď sa pod ním začne hýbať približne päťsto kilogramov živej hmoty, obohatí sa o nové zážitky. Predpokladom však je, aby mal šťastie na pokojného koníka zo stajne. Divoký mustang by mohol začiatovníkovi narobiť dosť veľké problémy.

V Piešťanoch má jazdecký šport dlhoročnú tradíciu. Na Kúpeľnom ostrove kedysi pravidelne bývali dostihy. Za éry Winterovcov totiž tenis, golf a jazdectvo tvorili trio najnoblesnejších športov, ktoré boli súčasťou kúpeľného života. Neskôr si koničkari vybudovali svoj areál v severnej časti mesta za Bodonou, presnejšie medzi Biskupickým kanálom a pôvodným korytom rieky Váh. Na tomto ostrove, neďaleko Železného mosta, sa nachádza miesto, kde je sústredných okolo 25 koní. Je tu viacero chovateľov. So svojimi koňmi sa špecializujú na rôzne disciplíny - skáču cez prekážky, venujú sa drezúrnym cvikom, jazdia western. Najčastejšie sú však koníky spoľahlivými partnermi na vychádzkach po krásnej okolitej prírode.

Tieto ušľachtilé tvory s veľkými hlbokými očami a krásnymi dlhými mihalnicami zaujmú aj náhodných návštevníkov areálu. Koníky privítajú každého zvedavými zdvihnutými hlavami v ohradách, lemujúcich po

obidvoch stranách cesty. Každý si tam môže nájsť svojho obľúbenca - čierneho, hnedého, žltého či flakatého, veľkého alebo malého. Do areálu chodia nielen jazdci. Najmä cez víkendy možno stretnúť pri výbehu i obdivovateľov týchto elegantných zvierat. Niektorí im prinášajú aj rôzne maškrtky - šťavnaté mrkvy, jabĺčka, či suchý chlieb. Kto dokáže prekonať strach z veľkých konských zubov, ten pocíti na dlaniach ich jemný zamatový pysk. A možno tiež pochopí, prečo je očarenie koňmi niekedy nevyliciteľná diagnóza. ■

There is an Arab proverb which says that the world is the most beautiful from horseback. However, mounting a horse isn't easy; it requires some acquired skill and finesse, especially for modern people more attuned to TV and the computer. Those who find the courage to experience the feeling of some five hundred kilograms of living mass moving under their saddle will enrich their lives by the venture. However, necessary preconditions for a positive experience are good luck and getting a quiet horse out of the stable. A wild mustang could cause a lot of trouble for any beginner.

Horse riding has had a long tradition in Piešťany. There used to be horse races on the Spa Island at one time. During the Winter family era,

tennis, golf and equestrianism formed the triumvirate of noble and essential sports associated with spa life. Later, horse racers built their own complex in the north part of town, behind the Bodona area, or more exactly, in between the Biskupický Canal and the original Váh riverbed. On this island, not far from the Iron Bridge, there is the largest group of horses in Piešťany, cared for by several keepers. The animals are trained for various events: horse jumping, dressage, western rides, etc. But most frequently the horses are just reliable companions for trips through the nearby woods.

These graceful creatures, with big, deep eyes and beautiful, long eye-lashes, often attract random visitors to the area. The horses greet everybody by raising their heads in their enclosures, which line both sides of the road. Everybody can find their favorite - whether black, brown, yellow or spotted, small or big. Not only riders come to the complex. Especially at weekends, you might meet admirers of these elegant animals at the paddock, some even bringing various delicacies - juicy carrots, apples or dry bread. Those who are able to overcome the fear of big horse teeth can feel the soft velvet mouth nuzzling their palms. Then they might understand why the fascination with horses is sometimes an incurable addiction. ■

Ein arabisches Sprichwort sagt: „Alles Glück dieser Erde liegt auf dem Rücken der Pferde“. Nur: das Steigen in den Sattel erfordert gewisse Übung, vor allem wenn wir unsere Zeit üblicherweise sitzend vor dem Computer oder dem Fernseher verbringen. Wer den Mut aufbringt und ausprobiert, wie es sich anfühlt, wenn sich unter einem etwa 500 Kilogramm lebendes Gewicht in Bewegung setzen, wird um ein tolles Erlebnis reicher. Die Voraussetzung ist, dass er Glück hat und ein ruhiges Pferd bekommt. Ein wilder Mustang könnte einem Anfänger ziemlich große Schwierigkeiten bereiten.

In Piešťany hat der Reitsport eine langjährige Tradition. Auf der Kurinsel wurden früher regelmäßig Rennen veranstaltet. Zu Zeiten der Winters stellten nämlich Tennis, Golf und Reiten das Trio der

nobelsten Sportarten dar, die als fester Bestandteil des Kurlebens galten. Später bauten sich Pferdeliebhaber ihr eigenes Areal im nördlichen Teil der Stadt (Lokalität Bodona), zwischen dem „Biskupický“ Kanal und dem ursprünglichen Flussbett der Waag. Diese Insel unweit der Eisenbrücke (Železný most) ist ein Ort, auf dem der größte Teil der Pferde von Piešťany gehalten wird. Hier sind mehrere Züchter ansässig. Mit ihren Pferden spezialisieren sie sich auf verschiedene Disziplinen wie Spring-, Dressur- und Westernreiten. Am beliebtesten jedoch sind Ausritte in die wunderschöne Umgebung, bei denen Pferde zuverlässige Partner des Menschen sind. Diese edlen Geschöpfe mit großen, tiefen Augen und wunderschönen langen Wimpern ziehen auch zufällige

Besucher des Areals in ihren Bann. Mit neugierig aufgerichteten Köpfen begrüßen sie jeden, der an den Koppeln beiderseits der Straße vorbei geht. Und jeder kann sich hier seinen Liebling aussuchen - schwarz oder braun, gelb oder gescheckt, groß oder klein. Nicht nur Reiter besuchen das Areal regelmäßig. Vor allem an Wochenenden versammeln sich bei den Ausläufen viele Bewunderer dieser edlen Vierbeiner. Etliche bringen auch verschiedene Leckereien mit - saftige Möhren, Äpfel oder trockenes Brot. Wer die Angst vor den großen Pferdezähnen überwinden kann, verspürt in seiner Hand eine samtig weiche Pferdenase. Und vielleicht versteht er in dem Moment, warum dem Zauber dieser Tiere so mancher ein Leben lang erlegen ist. ■

Kornel Duffek Foto Peter Krištofovič, Martin Palkovič

FÍNSKE UMENIE

V PIEŠŤANOCH

Partnerstvo, ktoré uzavreli fínske mesto Heinola a Piešťany ešte v roku 1967, je stále živé. Dokazuje to i úspešné hostovanie heinolského speváckeho zboru Jyranko-Kuoro na Festivale adventnej piesne Vianočné impresie v Piešťanoch. Druhé stretnutie s umením zeme tisícich jazier sa uskutočnilo v Piešťanskom informačnom centre, kde v dňoch 28. 1. 2009 - 21. 2. 2009 bola sprístupnená výstava súčasného fínskeho dizajnu a remesla pod názvom TAITO FINSKO. Zaujímavú a veľmi podnetnú výstavu pripravilo Ústredie ľudovej umeleckej výroby v Bratislave. Jej kurátorkou bola Janka Menkynová. ■

FINNISH ART IN PIEŠŤANY

The partnership between the Finnish town of Heinola and Piešťany, established back in 1967, continues to this day. This was demonstrated recently by the successful hosting of the Heinola Jyranko-Kuoro Choir at the Advent Song Festival of Christmas Impressions in Piešťany. Another encounter with the arts of the Land of a Thousand Lakes could be found at the Piešťany Information Centre, where the TAITO FINSKO Contemporary Finnish Design and Crafts Exhibition was scheduled to run from January 28, 2009 to February 21, 2009. The interesting and inspiring exhibition, curated by Janka Menkynová, was arranged by the Centre for Folk Art Manufacture in Bratislava. ■

FINNISCHE KUNST IN PIEŠŤANY

Die bereits 1967 abgeschlossene Partnerschaft zwischen der finnischen Stadt Heinola und Piešťany ist nach wie vor lebendig. Ein Beweis dafür ist auch der erfolgreiche Gastauftritt der Gesangsgruppe „Jyranko-Kuoro“ aus Heinola im Rahmen des Festivals der Adventslieder „Vianočné impresie“ (Weihnachtsimpressionen) in Piešťany. Die zweite Begegnung mit der Kunst aus dem Land der tausend Seen ereignete sich im Informationszentrum von Piešťany, in dem vom 28. 1. 2009 – 21. 2. 2009 eine Ausstellung zum zeitgenössischen finnischen Design und Handwerk, mit dem Titel „TAITO FINSKO“ präsentiert wurde. Diese interessante und sehr anregende Veranstaltung wurde vom Zentrum für volkstümliche Handwerksprodukte in Bratislava, unter der Obhut von Kuratorin Janka Menkynová, organisiert. ■

Záver roka 2008 bol vo výstavných priestoroch Domu umenia v znamení osobností, prezentovaných objektívom Ľuda Lenocha. Výstava pripravená pri príležitosti životného jubilea autora (55) bola zároveň aj prezentáciou Lenochovho dvadsaťročného pôsobenia v Piešťanoch.

At end of last year, the House of Art's exhibition facilities showcased some celebrities captured in the camera lens of Ľudo Lenoch. The exhibition, organized to coincide with Mr Lenoch's 55th birthday, was a retrospective of his 20-year-long career in Piešťany.

PIEŠŤANSKÝ PAPANAZZO ĽUDO LENOCH

Ľudo Lenoch,
the Piešťany Papanazzo
Der „Piešťaner“ Papanazzo
Ľudo Lenoch

Zora Petrášová Foto Ľudo Lenoch, Martin Palkovič

Das Jahresende 2008 stand in den Ausstellungsräumlichkeiten des Hauses für Kunst im Zeichen von Persönlichkeiten, festgehalten mit dem Objektiv von Ľudo Lenoch.

Die gleichnamige Ausstellung anlässlich des 55. Geburtstages des Autors war gleichzeitig auch die Präsentation seiner 20-jährigen Wirkung in Piešťany.

Bratislavský rodák je s Piešťanmi profesionálne spojený od roku 1989, keď začal intenzívne spolupracovať s mesačníkom *Revue Piešťany* a Piešťanským týždňom, a keď začal jemu nenapodobiteľným štýlom prostredníctvom objektívu svojho klasického fotoaparátu mapovať všetko, čo sa v našom meste udialo. Jeho tvorivé začiatky sa však datujú rokom 1969, kedy mal v denníku *Smena* uverejnenú prvú fotografiu. O rok získal od otca prvý fotoaparát Flexaret. Profesionálne začal ako fotografista pracovať v roku 1972. Toto obdobie je spojené so známym bratislavským V-klubom a nemenej známym fotografistom „Stenlym“ Procházkom. Do tajov fotografie, videnia cez objektív, ponímania a zachytenia témy, ho zasvätil dnes už nežijúci celoživotný priateľ Tono Podstraský,

ktorému venoval aj na výstave osobitné miesto.

Lenoch sa zaujíma o všetky osobnosti, s ktorými boli a sú Piešťany späté. Herci, speváci, spisovatelia, maliari, režiséri, športovci, politici i prezidentí. Mnohé z dvoch stoviek vystavených fotografií sú o to vzácnejšie, že sa už nemôžu zopakovať, pretože ich aktéri sa na nás dnes pozerajú z pomyselného umeleckého neba - herci

Katarína Kolníková, Július Pántik, František Zvarík, Paľko Mikulík, Vlado Durdík, Marián Zedníkovič, humorista Stano Radič, Július Satinský, muzikanti Jaro Filip, Karel Černoch, Janko Melkovič, Rudolf Rokl, Dodo Šošoka... Ale aj nezabudnuteľní Piešťanci Juraj Slezáček st., Vojtech Anderle či horolezec Vlado Plulík...

Mnohé z fotografií vznikli za pomerne „dramatických“ okolností. Vznikli však

▲ Jej Veličstvo kráľovná Alžbeta II. v Bratislave.
Her Majesty Queen Elizabeth II in Bratislava.
Ihre Majestät, die Königin Elisabeth II. in Bratislava

predovšetkým vďaka Lenochovmu bytostnému nadšeniu i vďaka tomu, že nepozná slovo nedá sa. A aj preto, že má cit na to, kde treba byť a čo treba nafotografovať. Vďaka svojej vynáhádzavosti a obdivuhodnej schopnosti

◀ Juraj Kukura na súťaži Miss Slovensko.
Juraj Kukura during the Miss Slovakia competition.
Juraj Kukura während des Schönheitswettbewerbes
Miss Slowakei

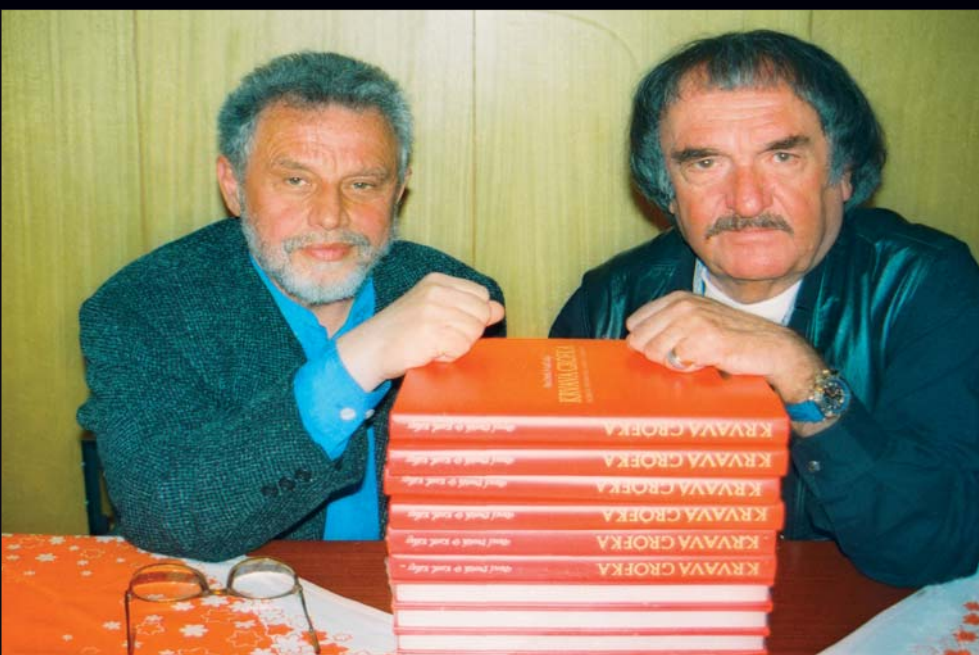
dostať sa až za hranice nemožného sa mu vždy podarí dosiahnuť to, čo chce. A tak jeho archív, nachádzajúci sa v šiestich kufroch negatívov – na stovkách filmov, obsahuje pre Piešťany jedinečné zábery, mnohohravé momentky, charakteristické autorovou schopnosťou naa-ranžovať do neopakovateľných situácií kohokoľvek a za akýchkoľvek okolností.

Lenochove fotografie však jednoznačne hovoria o obsahovej nadčasovosti a výrazovej sile i o neutíchajúcej energii ich tvorcu. Preto má obrazová kronika života nášho mesta vo fotografiách Ľuda Lenocha svoju špecifickú umeleckú i historickú obsahovú hodnotu. ■

The Bratislava native has been professionally connected to Piešťany since 1989, when he started his intensive cooperation with the Revue Piešťany monthly and the Piešťanský Týždeň weekly, covering everything that happened in our town through his classic and inimitable camera style.

His creative start can be traced back to 1969, when he had his first photograph published in the Smena daily. A year later he was given his first Flexaret camera by his father. But his professional career really got started in 1972, the period connected to the famous Bratislava V-club and equally famous photographer „Stanley“ Procházka. He learned many insider secrets of photography from his life-long, now deceased friend, Tóno Podstraský, who has his own dedicated spot at the exhibition.

Lenoch has always been interested in all public figures connected to Piešťany, including actors, singers, writers, painters, directors, sportsmen, politicians and presidents. Many of the two hundred photographs exhibited here have the added value of being impossible to repeat, as their subjects are now in that ineffable blue studio in the sky – such as late, great actors Katarína Kolníková, Július Pántik, František Zvarík, Paľko Mikulík, Vlado Durdík, Marián Zedníkovič, Július Satinský, humorist Stano Radič, musicians Jaro Filip, Karel Černoch, Janko Melkovič, Rudolf Rokl, Dodo Šošoka...and the list goes on. And we must mention never-to-be-forgotten Piešťany natives Juraj Slezáček Sr., Vojtech Anderle or mountain climber Vlado Plulík...

◀ Historik Pavel Dvořák a fotograf Karol Kállay s knihou Krvavá grófká.
Historian Pavel Dvořák and photographer Karol Kállay with their book, Bloody Countess.
Historiker Pavel Dvořák und Fotograf Karol Kállay mit dem Buch „Krvavá grófká“ (Die blutige Gräfin).

Many of the photographs were taken under rather dramatic circumstances. However, they came into being mostly because of Mr. Lench's personal enthusiasm and thanks to the fact that he seems not to understand the meaning of "it's impossible". His flair for being in the right place at the right time and knowing what to capture was also very helpful. Thanks to his resourcefulness and admirable ability to exceed the possible he has always achieved what he wanted to. His archive of hundreds of negatives - contained in six suitcases - includes unique (especially for Piešťany) shots, dramatic moments characterized by the lensman's ability to arrange anybody into an unrepeatable pose for any occasion.

Mr. Lench's photographs speak for themselves, expressing their own timelessness and creativity, and also the undying energy of their progenitor. The pictorial chronicle of our town's life, as evoked on the canvas of Mr. Ľudo Lench's photographs, has inimitable artistic and historical value. ■

▼ Mikuláš Dzurinda - modrá je dobrá.
Mikuláš Dzurinda - blue is good.
Mikuláš Dzurinda - Blau ist gut

Der in Bratislava geborene Lench ist seit 1989 beruflich an Piešťany gebunden. In diesem Jahr startete seine intensive Zusammenarbeit mit dem Monatsheft „Revue Piešťany“ und dem Wochenblatt „Piešťanský týždeň“, in diesem Jahr begann er alles, was sich in unserer Stadt ereignete mit dem Objektiv seines klassischen Fotoapparates auf unnachahmliche Weise festzuhalten.

Pántik, František Zvarík, Palko Mikulík, Vlado Durdík, Marián Zednikovič, Humoristen Stano Radič, Július Satinský oder die Musiker Jaro Filip, Karel Černoč, Janko Melkovič, Rudolf Rokl, Dodo Šošoka., aber auch unvergessliche „Piešťaner“ wie Juraj Slezáček Sen., Vojtech Anderle oder der Bergsteiger Vlado Plulík.

Etliche der Aufnahmen wurden unter relativ „dramatischen“ Umständen gemacht.

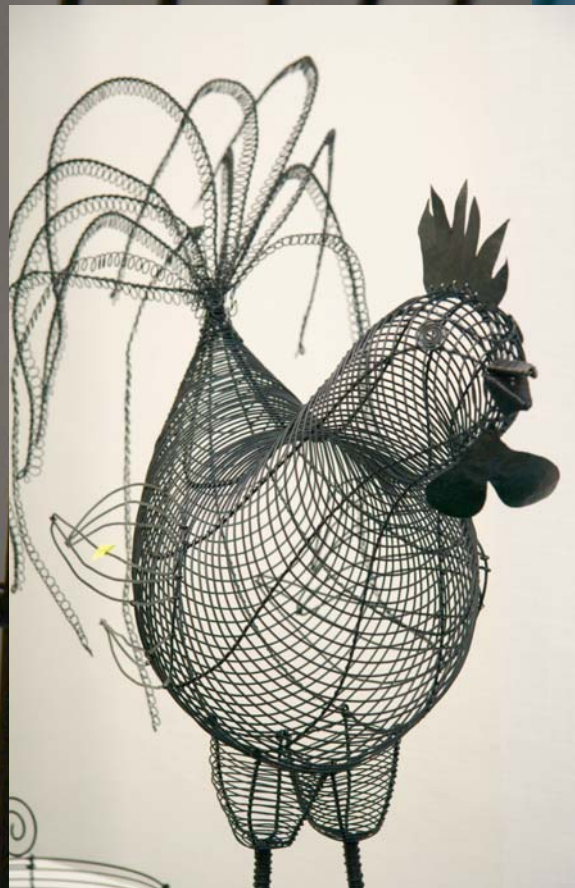
▲ Vladimír Mečiar s Claudiou Schiffererovou otvárajú nový úsek diaľnice.
Vladimír Mečiar and Claudia Schiffer opening the new section of motorway.
Vladimír Mečiar eröffnet zusammen mit Claudia Schiffer einen neuen Autobahnabschnitt.

Der Beginn seiner schöpferischen Tätigkeit geht jedoch auf das Jahr 1969 zurück, in dem das Tagesblatt „Smena“ sein erstes Foto veröffentlichte. Ein Jahr später bekam er von seinem Vater den ersten Fotoapparat. Professionell widmet er sich dem Fotografieren seit 1972. Diese Zeit ist mit dem bekannten V-Klub in Bratislava sowie dem nicht minder bekannten Fotograf „Stenly“ Procházka verbunden. In die Geheimnisse der Fotografie, des Betrachtens durch ein Objektiv sowie des Wahrnehmens und Festhaltens eines Motivs, weihte ihn sein langjähriger, inzwischen verstorbener Freund Tono Podstraský ein, dem er einen besonderen Platz in seiner Ausstellung widmete.

Lenoch interessiert sich für alle Persönlichkeiten, mit denen Piešťany verbunden ist oder war - ob Schauspieler, Sänger, Schriftsteller, Maler, Regisseure, Sportler, Politiker oder Präsidenten. Viele unter den zweihundert Fotografien sind um so wertvoller, da ihre Akteure nunmehr aus dem Künstlerhimmel auf uns herab sehen - Schauspieler wie Katarína Kolníková, Július

Sie entstanden vor allem Dank Lenchs Engagement und der Tatsache, dass für ihn gilt: „geht nicht gibts nicht“. Und nicht zuletzt auch deshalb, weil er über ein Gefühl für den richtigen Ort und das richtige Motiv verfügt. Dank seines erfinderischen Geistes und seiner bewundernswerten Fähigkeit über die Grenze des Unmöglichen zu gehen, erreicht er immer das, was er möchte. Und so beinhaltet sein Archiv in sechs Koffern, vollgepackt mit Negativen auf hunderten von Filmen, für Piešťany einmalige Aufnahmen und inhaltsreiche Schnappschüsse, bezeichnend durch die Fähigkeit des Autors, jeden und gleich unter welchen Umständen, in einer einmaligen Situation darzustellen.

Lenochs Fotografien sprechen eindeutig von inhaltlicher Zeitlosigkeit, Ausdruckstärke und der unerschöpflichen Energie ihres Urhebers. Deshalb bekommt die Bildchronik des Lebens unserer Stadt auf den Fotografien von Ľudo Lench einen künstlerisch und historisch spezifischen, inhaltlichen Wert. ■

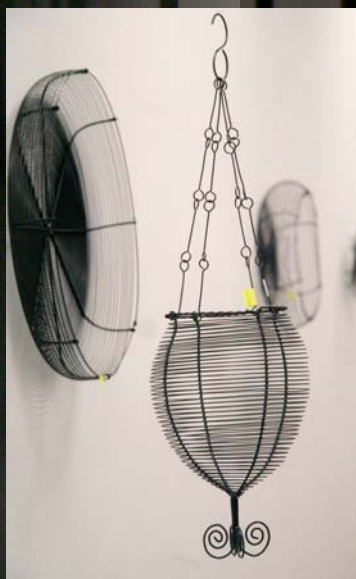
■ Remeslá zaoberajúce sa spracovaním kovov majú na Slovensku dlhú a bohatú tradíciu. Patrí k nim aj drotárstvo. Ludová umelecká výroba priamo nadväzuje na pôvodné remeslo. Spočíva v ručnom zhotovovaní úžitkových predmetov vychádzajúcich zo starých vzorov, avšak výrobcovia sa postupne odkláňajú od ich kopírovania a výraznejšie uplatňujú svoj originálny autorský rukopis. Netradičnému spojeniu kováčstva a drotárstva sa venuje Štefan Smržík. Spolu so svojím bratom Ľubomírom predstavili svoju tvorbu v Piešťanskom informačnom centre. Mnohé z ich diel majú úžitkovú hodnotu, iné slúžia na dekoráciu. Zo všetkých však cítiť poctivosť a zmysel pre detail.

Exhibition of tinkers

■ Metal-processing crafts, such as tinkering, have a long and deep-rooted tradition in Slovakia. The original craft has always been connected with folk art. Tinkering is the hand-made production of functional works of art inspired by old patterns. However, these artisans are always trying to avoid mimicry and to implement their own original patterns. Štefan Smržík is keen on non-traditional methods of combining blacksmithing and tinkering. He and his brother Ľubomír recently presented their work at the Piešťany Information Centre. A number of their works are of functional value, others are purely decorative, but you can definitely feel hard work and attention to detail in all of them.

Majstri drôtu

Drahomíra Moretová Foto Martin Palkovič

Drahtbinder -Ausstellung

■ Das metallverarbeitende Handwerk hat in der Slowakei eine lange und reiche Tradition. Dazu gehört auch die Drahtbinderei. Die Volkskunst schließt direkt an das ursprüngliche Handwerk an. Sie beruht auf der Handfertigung von Gebrauchsgegenständen nach alten Mustern. Im Laufe der Zeit jedoch wenden sich die Hersteller von dem Kopieren ab und setzen immer mehr ihre eigene, originelle Handschrift durch. Einer unüblichen Verbindung aus Schmiedewerk und Drahtbinderei widmet sich Štefan Smržík. Zusammen mit Bruder Ľubomír stellten sie ihre gemeinsamen Arbeiten im Informationszentrum von Piešťany aus. Viele ihrer Erzeugnisse sind Gebrauchsgegenstände, andere besitzen eine dekorative Funktion. Und dennoch haben sie eines gemeinsam: alle zeichnen sich durch solide Arbeit und Sinn fürs Detail aus.

7. 3. 2009 o 14.00 h

Ján Hladík - Fotografia a fotografika 1989-2009, vernisáž výstavy, KSC Fontána

Ján Hladík - Photography and Photographics 1989-2009, exhibition opening, KSC Fontána (Cultural and Social Centre)

Ján Hladík - Fotografie und Fotografik 1989-2009, Vernissage, Kulturgesellschaftliches Zentrum (KSC) Fontána

10. 3. 2009

Smrť v ružovom - divadelná hra so šansonmi Edith Piaf, KSC Fontána

Death in Pink - a play with songs by Edith Piaf, KSC Fontána
„Smrť v ružovom“ (Tod in Rosa) - Schauspiel mit Chansons von Edith Piaf, KSC Fontána

12. 3. 2009 o 19.00 h

Cigánski diabli, koncert orchestra - Dom umenia

Cigánski diabli, orchestral concert - the House of Arts
„Cigánski diabli“ (Zigeuner Teufel), Orchesterkonzert - Haus der Kunst

13. 3. - 18. 12. 2009

International Jazz Piešťany, medzinárodný jazzový festival - 5. ročník

5th annual International Jazz Festival Piešťany
„International Jazz Piešťany“ - 5. Internationales Jazzfestival

21. 3. 2009

Seniorské majstrovstvá SR v bowlingu, Bowling centrum Victoria
Slovak Senior Bowling Championship, Victoria Bowling Centre
Slowakische Meisterschaft der Senioren im Kegeln - Bowling Zentrum Victoria

2. 4. 2009 o 19.00 h

Slovenské národné divadlo: I.Ambjornsen, A. Hellstenius, P. Nass: Chvála bláznovstva alebo Elling a Kjell Bjarne
Učinkujú: Marián Geišberg, Ján Kroner, Tomáš Mašťalír, Viera Topinková, Gabriela Dzuríková, Milena Minichová a.h., Michaela Drotárová a.h

The Slovak National Theatre: I.Ambjornsen, A. Hellstenius, P. Nass: In Praise of Madness, or Elling and Kjell Bjarne
Starring: Marián Geišberg, Ján Kroner, Tomáš Mašťalír, Viera Topinková, Gabriela Dzuríková, Milena Minichová (a guest performer), Michaela Drotárová (a guest performer)

Slowakisches Nationaltheater: I.Ambjornsen, A. Hellstenius, P.Nass: „Chvála bláznovstva alebo Elling a Kjell Bjarne“
Darsteller: Marián Geišberg, Ján Kroner, Tomáš Mašťalír, Viera Topinková, Gabriela Dzuríková, Milena Minichová (als Gast), Michaela Drotárová (als Gast)

10. - 13. 4. 2009

Veľkonočné stretnutie karavanistov s medzinárodnou účasťou, Autocamping Lodenica

International Campers Easter Meeting, Autocamping Lodenica
Internationales Ostertreffen der Autocamper, Autocamping Lodenica

19. - 26. 4. 2009

Interspa Slovakia cup - medzinárodný turnaj juniorov do 18 rokov, Tenisová hala

Slovakia Interspa Cup - international tournament of juniors (under 18 yrs), Tennis Hall
„Interspa Slovakia Cup“ - Internationales Turnier der Junioren bis 18 Jahre, Tennishalle

23. 4. - 25. 4. 2009

Slovenský rádiologický kongres, Spoločenské centrum SLK Piešťany, a.s.

Slovak Congress of Radiology, Social Centre of Slovak Healing, Spa Piešťany, a.s.
Slowakischer Radiologie-Kongress, Gesellschaftliches Zentrum des Heilbades Piešťany

23. - 27. 4. 2009

Slovakia Open 09 - memoriál M. Pillárovej, medzinárodný stolnotenisový turnaj telesne postihnutých športovcov, zimný štadión

Slovakia Open 09 - international table tennis tournament for the physically disabled, dedicated to the memory of M. Pillárová, Ice Arena
„Slovakia Open 09“ - M. Pillárová - Memorial - internationales Tischtennis-Turnier für körperlich behinderte Sportler, Winterstadion

1. 5. 2009

Stavanie mája - folklórny program, účinkuje FS Krakovianka, Námestie slobody

The Erection of the Maypole - folklore programme - folk group Krakovianka performing, Freedom Square
Aufstellen des Maibaumes - Programm der Folkloregruppe „Krakovianka“, Námestie slobody

3. 5. 2009

Eminent - koncert hudobnej skupiny, Hudobný pavilón
Eminent - musical group concert, Music Pavilion
Eminent - Musikband Konzert, Musikpavillon

9. 5. 2009

Bikros racing Piešťany, BMX park, sídlisko A. Trajana
Piešťany BMX Racing, BMX Park, the housing estate of A. Trajan
„Bicross Racing“ Piešťany, BMX Park, Siedlung A. Trajana

16. - 17. 5. 2009

Noc múzeí (Vojenské historické múzeum)
Night at the Museum (Military Historical Museum)
Museumsnacht (Historisches Militärmuseum)

20. 5. - 22. 5. 2009

Anesteziologický kongres, Spoločenské centrum SLK Piešťany, a.s.
Congress of Anesthesiology, Social Centre of Health Spa Piešťany
Kongress der Anästhesisten, Gesellschaftliches Zentrum des Heilbades Piešťany

22. - 24. 5. 2009

Tradičné umelecké remeslá - 1. ročník medzinárodného stretnutia ľudových remeselníkov, Kúpeľný ostrov - SLK Piešťany
Traditional handicrafts - 1st annual international meeting of craftsmen, Spa Island - Health Spa Piešťany
Traditionelles Kunsthandwerk - 1. Internationales Treffen der Vertreter des Volkshandwerks, Kurinsel - Slowakisches Heilbad Piešťany

26. 5. - 10. 6. 2009

MOSTY VII. - výstava diel slovenských a talianskych výtvarníkov, KSC Fontána

THE BRIDGES VII. - exhibition of works of Slovak and Italian artists, KSC Fontána

MOSTY VII - Ausstellung von Werken slowakischer und italienischer bildender Künstler, KSC Fontána

30. 5. 2009

Otvorenie letnej kúpeľnej sezóny
Opening of Summer Spa Season
Eröffnung der Sommer-Kursaison

31. 5. 2009

pestrý program k MDD - zábavno-súťažný program pre deti: „V štýle muzikálu“, FS Malá Jasénka z Moravy,

Akcent Live - koncert hudobnej skupiny
International Children's Day - programme of entertainment and competition, Moravian folk group Malá Jasénka, Akcent Live, etc.
buntes Programm zum Internationalen Kindertag - Programm mit Spielen und Wettbewerben für Kinder: „V štýle muzikálu“, Folkloregruppe „Malá Jasénka“ aus Mähren, „Akcent Live“ - Musikband Konzert